

Uusi Nainen

KESÄKUU 1952 №6

Järki hoi . . .

Kuinka ahnas onkaan naisen luonto kaiken kauniin ja pehmeän perään, kaiken sellaisen perään, josta voi jotain kutoa ja ommella ja jota voi kietoa ruumiinsa verhoksi. Hän seisoo unelmoivan näköisenä näyteikkunoiden takana. Toinen toistaan kiehtovammat kangassommitelmat vetävät puoleensa taianomaisesti. Tuosta tulisi ihana hame, tuosta viehättävä leninki, tuosta mainio pyjama ja tuo leikkikalukangas olisi somaa Annukan esiliinaksi. Ja voi kuinka minun tekisi mieleni ostaa pari paria nyloneita "kaiken varalle" sekä tuo uusi muodikas pörröhuopahattu. Ja entäs tuo erilaisilla väreillään härnäävä villalankavyyhtien röykkiö tuossa. Ja niin edelleen.

Muistammekos aikaa ennen sotia. Kaupat ja niiden näyteikkunat olivat silloinkin kaikkea kaunista tulvillaan, mutat me naiset kuljimme niiden ohitse rauhallisesti. Jos joskus oli välttämättä hankittava jotakin uutta, niin kävimme kaupoissa, valitsimme huolellisesti ja teimme ostoksemme ilman kiihkoa. Sota-aika kaikenlaisine puutteineen pilasi meidät perusteellisesti. Haluaisimme nyt ostaa sitä ja tätä — ei yksinomaan sen vuoksi, että meidän on pakko täyttää monen köyhän vuoden synnyttämää tyhjiötä kirstuissamme ja kaapeissamme, vaan myös sen vuoksi, että me ikäänkuin varustautuisimme todellakin "kaiken varalle". Me emme ikäänkuin tohdi uskoa, että tuo tavaran runsaus on pysyvää. Pelko pitkien vuosien tavaraköyhyyden toistumisesta sohii ajatuksiamme ja halujamme sinne ja tänne. Tarvittaisiin ilmeisesti hyvin monta runsauden vuotta ennenkuin me oppisimme suhtautumaan rauhallisesti houkutteleviin näyteikkunoihin, ennenkuin lakkaisimme haaveilemasta täyttää kirstujamme erilaisilla villalanka- ja kangaskääröillä.

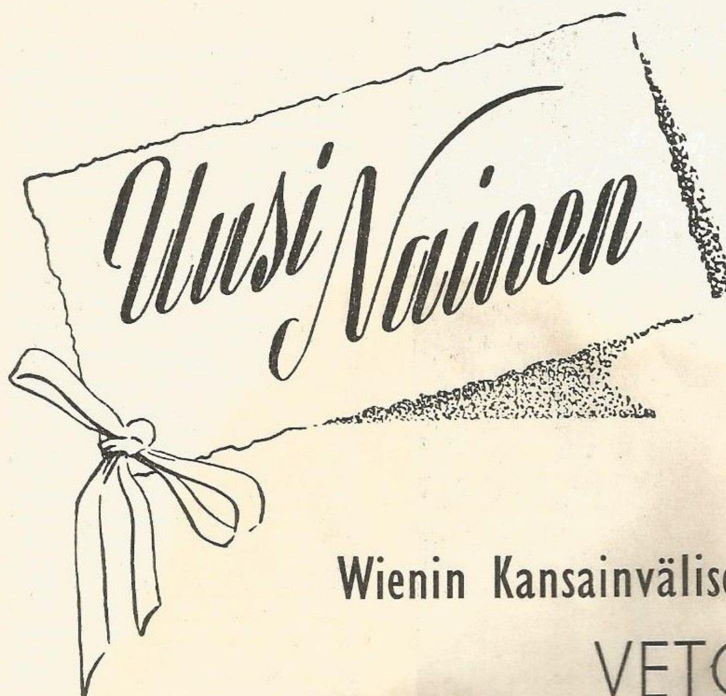
Tietysti meillä on oikeus haaveilla ja tapella itsellemme niin paljon palkkaa, että me voimme hankkia yllinkyllin kaikkea kaunista itsellemme. Mutta tuntuu kyllä siltä, että halu ostaa ja himoita uutta on naisella rajaton. Ainakin nykyisin. Järkiintymistä tässä tarvitaan — koska myös rahaa tarvtaan järkevämpään elämänmenoon. Harva meistä naisista sentään tulee apeaksi taide- ja kirjakauppojen edessä — ja kuitenkin hyvät taideteokset ja hyvät kirjat rikastuttaisivat itseämme ja kotiamme enemmän kuin viisi kaapissa roikkuvaa leninkiä — olletikin, kun viimemainittuja ei voi käyttää yllä kuin yhtä kerrallaan.

Niin, omalaatuisia me naiset usein olemme. Vaikka emme voikaan käyttää viittä yhtaikaa, niin tunne siitä, että niitä olisi viis, tuntuisi mukavalta. Kuinka sattuvasti onkaan joku mies sanonut: "Naiset ovat merkillisiä olentoja: he voivat uhrata viikon palkan alushameeseen, mutta ovat kuitenkin harmistuneita, jos se näkyy". Se tunne, se tunne!

Jaa jaa, koskahan me naiset alammekaan tulla "siihen ikään", jolloin meillä on voimakas tunne siitä, että päämme koristeina ovat ajatukset ja tieto kenties yhtä pukevia kuin kaunis, uusi hattu.

Irinainen

Kansikuva: Nuori puolalainen filminäyttelijätär Maja Broniewska

KAHDEKSAS VUOSIKERTA

Wienin Kansainvälisen Lastensuojelukonferenssin VETOOMUS

KAIKKIEN MAIDEN MIEHET JA NAISET!

Me miljoonien miesten ja naisten edustajat 64 maasta, me eri kieliä puhuvat, eri rotuja, uskontoja ja poliittisia mielipiteitä edustavat ihmiset erilaisista olosuhteista olemme kokoontuneet Wieniin pitääksemme kansainvälistä lastensuojelukonferenssia eräänä ihmiskunnan historian erikoisen raskaana hetkenä.

Meitä kaikkia on lähentänyt toisiimme lapsiin liittyvän syvän rakkauden ja hellyyden side. Sen yhdistäminä olemme keskustelleet heidän elämäänsä, kasvatustaan ja terveyttään koskevista kysymyksistä.

Viisi päivää näimme edessämme maailman kaikkien lasten kasvot, onnellisten ja kurjuutta kärsivien kasvot, heidän silmäinsä naurun ja kyyneleisen rukouksen. Tunsimme vapisevamme heitä uhkaavien vaarojen ja kärsimysten edessä.

Suljemme sydämiimme kaikki lapset, olkootpa he ihonväriltään mustia, valkoisia tai keltaisia, ja sanomme heille, että meitä elävöittää enemmän kuin koskaan aikaisemmin halu turvata heidän elämänsä ja kasvunsa niin, että he vapaina puutteesta ja hädästä voisivat kehittää nuorta voimaansa rauhan ja turvallisuuden vallitessa.

Isät ja äidit kaikkialla maailmassa, kuunnelkaa: kymmenet miljoonat lapset, ihmiskunnan arvokkain aarre, ovat tänään nälän, tietämättömyyden, pelon ja kuoleman uhreja.

Tuhansien lasten vanhemmat ovat Japanissa ja Syyriassa puutteen ahdistamina pakotetut myymään omia lapsiaan; sellaisissa maissa kuin Intiassa ja Egyptissä, joissa on niin paljon puuvillaan, ei lapsilla ole vaatteita; useissa maissa ovat lapset lainsäädännöstä huolimatta pakotetut jo varhain hankkimaan ansiotyöllä vaivaisen elatuksensa; upeat, maailman harvoja rikkaita varten valmistetut matot ovat tuhansien nälkäisten lasten pienten käsien kutomia.

Koko Afrikassa, latinalaisessa Amerikassa ja suuressa osassa Aasiaa — maissa, joilla on valtavat luonnonrikkaudet — ei miljoonilla lapsilla ole leipää, asuntoa eikä huoltoa; enemmän kuin puolet heistä kuolee alle 2—3 vuotisina ennättämättä edes tajuta elävänsä.

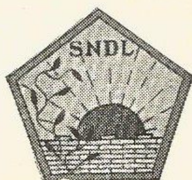
Nämä kärsimykset liittyvät monien muiden Euroopan ja Amerikan lasten yhä lisääntyviin kärsimyksiin.
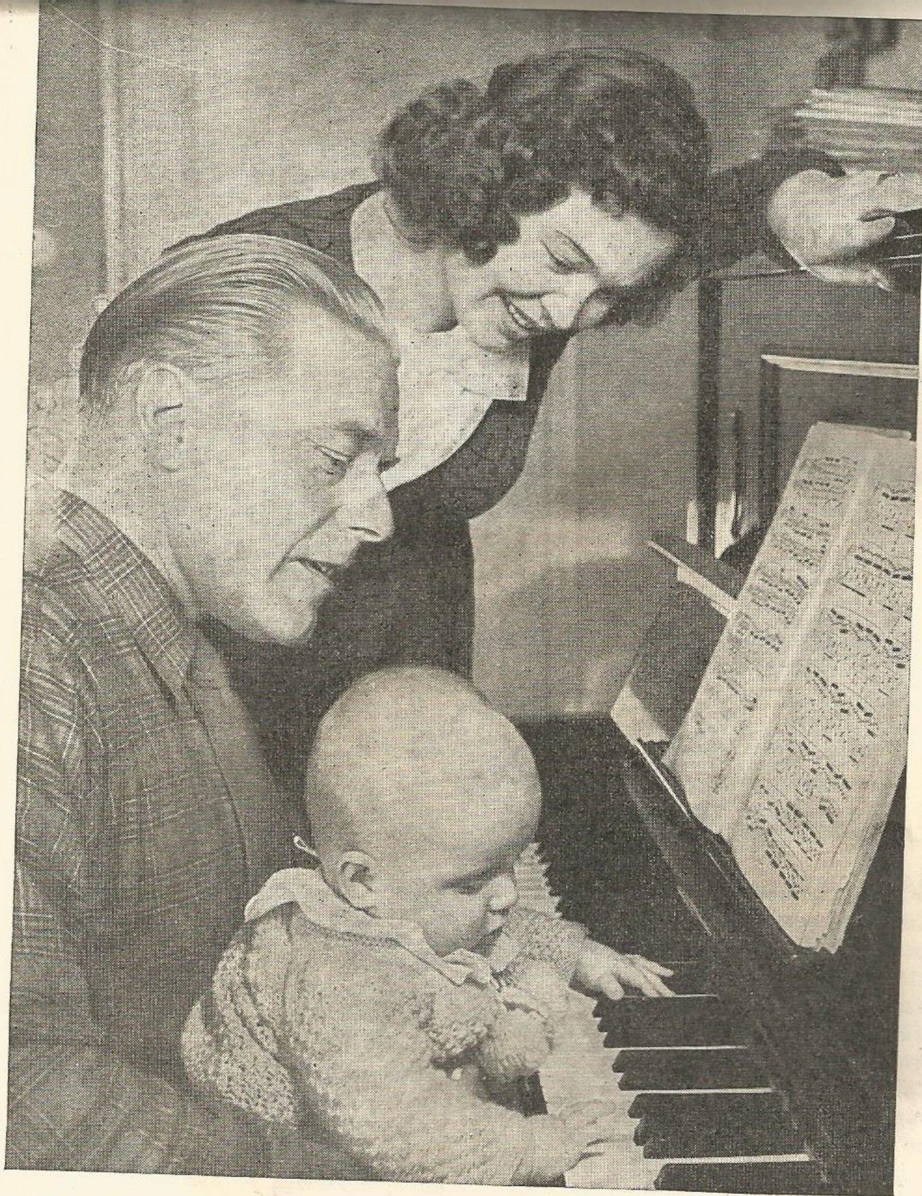
Maissa, joissa aikaisemmin on tehty paljon sosiaalisten kysymysten hyväksi, maissa, joissa tekniikka edistyy jatkuvasti, on kuitenkin havaittavissa varsinaisen kansan elintason aleneminen. Lämpimimmätkin yritykset asiantilan parantamiseksi epäonnistuivat, koska niitä ei kannateta valtioiden määrärahoilla.

Virallisten tietojen mukaan joka neljäs perhe USA:ssa asuu epäterveellisissä asunnoissa. Italiassa elää 4 miljoonaa ihmistä maakuopissa ja kurjissa hökkeleissä. Ranskassa, Englannissa ja Norjassa elinkustannusten nousu on jatkuvasti kasvavaa.

Samanaikaisesti, kun Kreikan ja Espanjan vankiloista ja keskitysleireistä kantautuu tuhansien syyttömien lasten valitus, tuhoaa sota jo säälimättä lapsia Koreassa, Vietnamissa ja Malaijilla.

Jatk. siv. 29

tomasti Terttu Soinvirrasta — sekä samoin perustein kuin nuo tuttavani että muussakin, laajemmassa mielessä. Vallilassa sijaitsevassa Helsingin Työväenteatterissa esitetään hyvin paljon operetteja sekä farsseja ja kevyitä huvinäytelmiä, ja niinpä Terttu Soinvirtakin joutuu teatterin muiden näyttelijöiden tavoin paljon nauramaan, pelleilemään ja "panemaan jalkaa koreasti", mutta silloin kun teatterissa esitetään jotain vakavampaa, niin myös silloin Terttu Soinvirta osoittaa kypsyytensä ja monipuolisuutensa näyttelijänä. Muistamme hänen hienon suorituksensa näytelmässä "Puut kuolevat pystyyn", vaikean mutta hallitusti esitetyn tulkinnan "Laitapuolella"-näytelmässä. Ja muita vakavia suorituksia palaa mieleen joko "Kiipijästä" tai "Elomme päivistä" tai "Pohjalaisista". Viimemainitussa näytelmässähän Terttu Soinvirta valloitti herkällä Maijallaan kesäteatterin yleisön toissakesänä.

Mentyäni eräänä iltana Terttu Soinvirran kotiin lehtemme haastattelijan ominaisuudessa sain hänestä samanlaisen vaikutelman kuin näyttämöltäkin nähtynä: luonnollinen, hyvässä mielessä tavallinen ihminen. En ehkä sentään kuvitellut häntä näin hiljaiseksi. Näyttämön veikeä subretti ja tulinen mustalaistyttö katselee nyt pienessä kodissaan vakavana kanssaihmisiään. Hänen miehensä kapellimestari Väinö Rantanen toteaakin, että kaikki luulevat Terttua vilkkaaksi myös yksityiselämässä, mutta tuollainen hän on, hiljainen ja vakava. Mutta yhtäkaikki: hänen rouvansa ruskeat silmät saattavat välkähtää iloisesti ja hymykuopat ilmaantua esiin hyvin nopeasti — seikka, joka todistaa, ettei roolien iloisuus ole sittenkään kovin työläästi ja kaukaa haettavissa. Nauru ei vain aivan turhanpäiten pyri ilmoille arkielämässä.

Parasta, että joskus saa unohtaa itsensä,

sanoo Terttu Soinvirta

"En ole erikoisen ihastunut operetteihin, ja olen nähnyt Pustan laulun jo vuosia sitten, mutta tyttäreni kehui niin kovasti Terttu Soinvirtaa, että päätin kuin päätinkin mennä. Kyllä se on herttainen ja tuore tyttö."

"Jaa jaa, kyllä minäkin kävin katsomassa sen Topiaksen farssin. Tuskin olisin mennyt ollenkaan, sillä mielestäni sellaiset kuin Savon sulttaanit ovat turhaa ajan ja rahan haaskausta. Mutta kaikki lehdet sanoivat, että Terttu Soinvirta on yliveto. Ja koska minä muutenkin hänestä pidän, niin menin katsomaan. Todentotta, hän oli yliveto. Palvelijat tahdotaan meikäläisissä huvinäytelmissä tehdä yleensä tyhmiksi ja kömpelöiksi, mutta sellaiset näyttelijät kuin Terttu Soinvirta muokkaavat huonon roolin uudelleen ja niin "piioista" tulee ratkiriemullisia, fiksuja ja reipashenkisiä tyttölapsia."

Tässä kaksi puheenvuoroa, jotka ovat lausuneet tämän kirjoittajan tuttavat. Myös minä pidän tavat-

"Tämän ammatin paras puoli onkin se, että saa unohtaa oman itsensä ja olla joku toinen", huomauttaa näyttelijätär. Unohtaa — miksi pitäisi unohtaa oma itsensä? "No, kyllästyyhän sitä kuka tahansa samaan olemiseen ja samaan hahmoon."

Toteamme siis vain, että näyttelijöillä on keinonsa purkautua ja muuntautua. Me tavalliset kuolevaiset olemme tuomitut "iankaikkisesti" omaan itseemme ja yhteen olemiseemme.

Muuta kuin näyttelijän ammattia ei Terttu Soinvirta ole ajatellutkaan itselleen. "No tietysti pikkutyttönä jotain muutakin, haaveilin opettajaksi, karjakoksi tai kukkakauppiaaksi, mutta aikuisena vain näyttelijäksi.

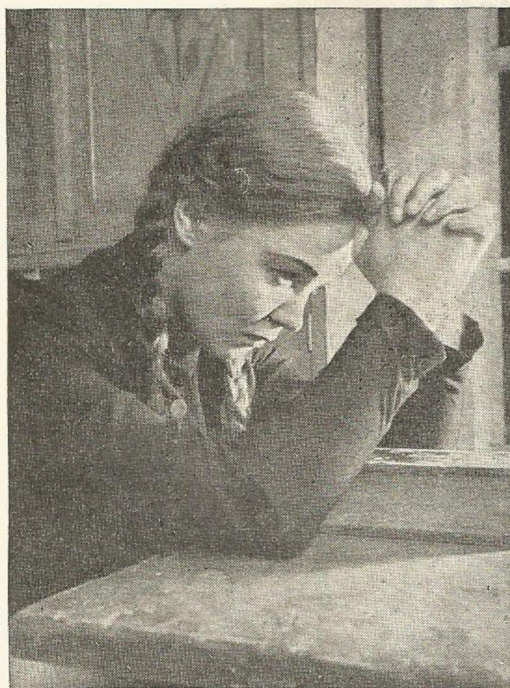
Kotoinen kuva haastateltavastamme.

(Edell. sivulla)

Terttu Soinvirtaa ja Väinö Rantasta kiinnostaa tietysti eniten Antti Juhani ja Antti Juhania kiinnostaa kaikkein eniten piano.

Terttu Soinvirta "Pohjalaisten" Maijana.

Haaveet muuttuivat todellisuudeksi vuonna 1945, jolloin hän sai kiinnityksen Helsingin Työväenteatteriin juuri teatterikoulusta päässeenä "keltanokkana". Samassa teatterissa on tullut oltua koko ajan ja sieltäpä löytyi toinenkin kohtalo: aviomies on kapellimestarina samassa teatterissa. He ovat rampin eri puolilla, mutta ramppi ei toki ole niin leveä, etteivätkö juonikkaan Amorin nuolet jaksaisi lennellä sen yli. Ja kun Amor on ottanut asiat hoitoonsa niin kaikki käy lopuksi parhain päin. Terttu Soinvirta on liki puolivuotiaan Antti Juhanin onnellinen äiti. Ja Väinö Rantanen ei olisi isä normaaliin tapaan ellei hän uskoisi perinnöllisyysopin parhaisiin puoliin. Hän väitti, että poju tuntee tavatonta mielenkiintoa musiikkia kohtaan. Poika voi parkua pahaa tuultaan joskus kuin syötävä, mutta jahka hänet pannaan pianon ääreen ja jahka hän kuulee yhdenkään pimpahduksen, niin parku lakkaa oitis.

Kaikki näyttelijät vakuuttavat yleensä rakkauttaan työhönsä. Mitään muuta ammattia he eivät yleensä ajattelekaan itselleen. Mutta rooleihin nähden heillä varmaankin on salaiset unelmansa. Varmasti myös Terttu Soinvirta näyttelisi enemmän vakavia osio, mutta kuten sanottu, juuri Vallilassa menestyy parhaiten kevyt ohjelmisto. Ja kuitenkin tällä seudulla on etupäässä työläisasutusta. — Luulen, että juuri siitä johtuukin mieltymys kevyeeseen. Ihmiset tekevät raskasta työtä ja elämä tahtoo usein muutenkin olla suurista iloista ja runsaista rentoutumishetkistä köyhää. Saa edes teatterissa nauraa ja paneutua operetin kevyeen tunnelmaan. Ei tietystikään tämä tapa ole paras mahdollinen hakeutua pois harmaudesta, mutta ihmiset ovat ihmisiä ja teatteri on myös ihmisiä varten. Vaikka tuntuu siltä, jatkaa Terttu Soinvirta, että ihmiset ennen viihtyivät paremmin myös vakavamman taiteen parissa. Huonot elokuvat ovat tainneet jättää jälkensä ihmisten makuun — ja kyllä kai tämä kiihkeä elämänrytmikin vaikuttaa paljon. Epävarmoissa ja kiihkeissä oloissa ihmiset eivät ikäänkuin jaksa ja tahdo syventyä vakavaan miettimiseen. Kevyt huvinäytelmä tulee "avuksi"...

Näyttelijätär, oletikin kun hän on nuori, tekee kuitenkin työtä, ja on iloinen, kun hän onnistuu työssään. Nuorelle näyttelijälle on onni joutua teatteriin, jossa saa hoidettavakseen mitä erilaisimpia osia. Ja varmaankin on nimenomaan näyttelijän hauskaa tietää, että monet menevät teatteriin jotakin näytelmää katsomaan ennen kaikkea sen vuoksi, että siinä esiintyy lempinäyttelijä, hän joka on joko veikeä ja vallaton tai niin tosi ja luonnollinen — näinhän sanoo usein sekä julkinen arvostelu että ihmiset näytännön väliaikoina teatterissa Terttu Soinvirrasta.

Onnistuminen työssä ei suinkaan merkitse lopullista tyytyväisyyttä asianomaiselle itselleen. Oppia elämä kaikki. Matka Pariisiin merkitsi Terttu Soinvirralle paljon opintomatkana, ja tutustumimatkat ulkomaisiin teatterikeskuksiin kuuluvat luonnollisesti edelleenkin hänen tulevaisuudenhaaveisiinsa. Pääsisipä joskus tutustumaan venäläiseen teatteriin, sanoo hän. Se jos mikä olisi opintomatka. —nen.

Äärimm. vas.: Reilu pellavakankainen työpuku, jossa pieni "beibikaulus" ja suuret taskut.

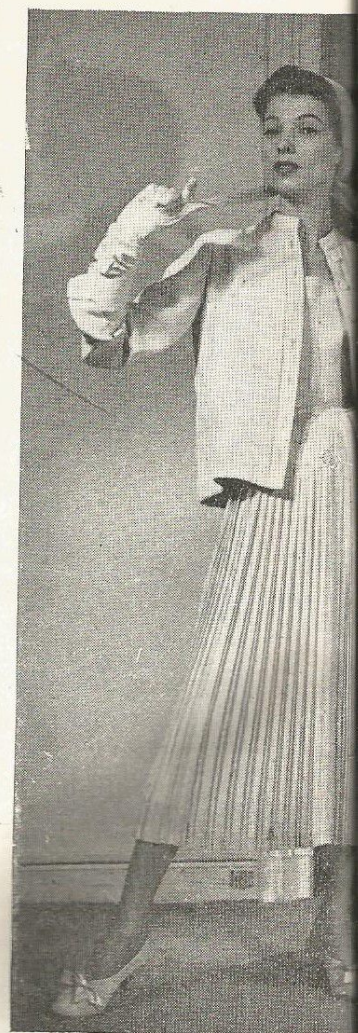
Pirteä ja kesäinen kävelypuku, joka soveltuu myös talvella sisäpuvuksi.

Alhaalla vas.: Paksusta silkistä tehdyssä naisellisessa kesäpuvussa on hauska pääntienleikkaus ja somasti koristettu kaulus. Edessä helmaan ulottuva napitus.

Alhaalla keskellä: Muodikas jakkupuku raidallisesta villakankaasta, kauluksessa mustaa samettia.

Keskellä: Nuoren naisen viehättävään pastelliväriseen katuasuun kuuluu lyhyt väljä jakku ja laskostettu hame.

Kesäkuun muotia

Heinäkuun helteitä enteilee tämä viehättävä pumpulikankainen puku, jossa on hauska kaulusidea ja sisätaskut.

Tyylikäs pikkuruudullisesta kankaasta valmistettu kesäpuku on saanut piristeekseen valkoisen kauluksen, pienen mustan samettirusetin, mustan vyön ja napeja.

Yksinkertainen pienellä bolerolla varustettu puku on tarkoitettu kesän lämpiminä päivinä pidettäväksi hellepuvuksi ilman boleroa, sillä pikkupuvussa on avonainen selkä.

Anja Vammelvuo:

Puolalainen mummo

Punarusettiset koulutytöt juosta tipottavat takanani, sivullani, edelläni, jättäytyvät jälkeeni ja ahkerasti sipisevästä joukosta irtautuu paksupalmikkoinen tyttö kysymään, onko "pani" — rouva — ranskalainen. Taempana olevat tytöt tirskahtavat herttaisesti "panin" mustalle viitalle ja suippolakille — ja kun pappi pyyhältää miltei samannäköisenä joskin arvokkaampana ohitse, nauramme kaikki — "panikin", joka ei ole ranskalainen, vaan suomalainen rauhanpuolustaja Warsovan kadulla. Tytöt osaavat sanan saksaa, sanan venäjää sieltä täältä, samoin "pani", mutta naisten uupumattomuudella — äitien hartioillahan se kielenopetus on kaikkialla maailmassa — viritämme sydämellisyyden sanoja ilmoille, kädet ja kasvot auttavat, sievä utelias vaatteitten hypistely, silmistä kihajava huumori, kaikki edistävät tuttavuutta. Mitä "pani" tekee? Osoitan kirjakaupan ikkunaa. Stihi — runoja, huudahtavat tytöt ja silmät pyöristyvät tarpeettoman kunnioittaviksi.

Kävelen hitaasti edelleen, tarkastelen näyteikkunoita, tytöt seuraavat ja kiiruhtavat aina jotakin selittämään.

Sitten tulee mummo. Mustissa vaatteissaan hän liittyy läheisesti raunioihin, niiden irvistävistä uumenista tämäkin pikkuinen sitkeä mummo on esiinsivahtanut. Käthe Kollwitzin uupunut mummo ensi katsannolta, mutta tietty ilon aktiivisuus kasvoja ryhdistämässä. Hän puhuu ja viittiloi ahkerasti tytöille ja tytöt kimottavat ja katsovat minuun, ja mummo niiaa ja nauraa ja puhuu sitkeästi minulle. Minä tahtoisin hirmuisen mielelläni tietää, mitä mummo sanoo. Tahtoisin tietää, kuinka hän on elänyt täällä, kuinka hän on riistäytynyt irti raunioista, kuka häntä on pieksänyt, ketkä ovat hänen ympäriltään, suvustaan nääntyneet ja kuolleet aikaisempina kovina vuosina ja koko Puolan pitkänä sorron aikana! Mummon täytyy olla yli seitsemänkymmenen. Missä hän on kasvanut, työtä tehnyt, naisellisuuteensa puhjennut. Mitä on tapahtunut?

Katsomme toisiamme silmiin rakastettavan epätoivon vallassa. Olen tyhjentänyt sanavarastoni kaikilla mahdollisilla kielillä — en puolan, jota en osaa — tekisi mieleni kääntää hameeni taskut nurin löytääkseni auttavat sanat, mutta kyyhkysneulan piikki vain pistää sormeeni ja nopeasti jaankin niitä mummon ja tyttöjen rintapieliin. Sekin on heistä suunnattoman hauskaa.

Eikö "pani" osaa puolaa, mummo lyö käsiään yhteen ja nauraa. Tytöt koettavat välittää, mutta mummo ei kuuntele heitä, katsoa tillittää vain huvittuneesti minua ja tiukkaa: Puolaa, puolaa? — Ei, ei, "pani" on Suomesta. Se ei paljoa sano mummolle, sanonpa Timbuktusta vai Helsingistä. Warsova on mummolle todellisuutta. Warsovan todellisuus kaikkine suurine muuttumisineen on mummolle arvokasta. Tytöt yrittävät luetella mummolle kieliä, joita minä kuulemma osaan ja koettavat hillitä hieman paheksuvin ilmein mummon tiukkaamista.

Eikö "pani" osaa puolaa, kysyy mummo ja hänen katseensa liukuu rakastuneena yli vanhojen rakennuksien nuoriin, rakennettaviin!

Minun isoisäni isä sai Yrjön ristin taisteluissa Puolassa ja Turkin rajoilla v. 1865. Hän taisteli Krodnassa, Vilnassa, Bjelostokissa — muut nimet hämärtyvät muististani. Minun setäni, nyt mummon ikäinen pieni sitkeä vanhapoika, oli Warsovassa asepalvelustaan suorittamassa vuosina 1904—1908, 3 v. 8 kk. Vielä nytkin hän sivakasti näyttää tsaarilliset asetemput. Kun katson mummoa, tiedän että hän on juosta kipottanut silloin uteliaana tyttönä paraateja katselemassa. Tai onko hän juossut mielenosoittajana ja kahakoinut Puolan köyhälistön kanssa? Monta kertaa Vaška-setäni on komennettu asettamaan väkijoukkoja. Muistan komean atelierikuvan hänestä, köyhän vaivaisen mušikkasotamiehen unelman herruudesta hevosen selässä — Vaška-sedän tavallisesti iloiset kasvot tuijottavat totisen surkeina pään paikalta, kulissiaukosta. Lapsena luulin sitä todelliseksi ratsua ja varusteita myöten, kunnes löysin vahtikuvan sotamiesparasta.

Eikö "pani" todellakaan osaa puolaa? Ja mummo puhuu lakkaamatta uskomatta, etten osaisi, nauraa ja puhuu suhisevaa, leukapielissä ratsahtelevaa puolaansa, nauraa välillä sydämellisesti.

Jossakin vuosisadan alun, kerjäläisiä kuhisevan Warsovan kasarmeissa on setäni myös kerran nauranut niin, että kapteeni on suuttunut ja pannut hänen kaulaansa taulun tekstinänsä: "Katsokaa nyt minua hullua, kun nauran ilman syytä!" Ja Vaška setä on saanut kulkea ympäri taulu kaulassa eikä kuulemma sittenkään ole lakannut nauramasta. Ilman syytä? Tuskin Puolan kansalla olikaan nauruun syytä, tuskin Venäjänkään. Vaška lähti palvelukseen niiltä Pohjois-Venäjän huonoilta seuduilta, joissa talonpojan vilja loppui ennen joulua ja joissa miesväen oli lähdettävä kaupantekoon koko talveksi, ihmiset kuolivat mitättömiin tauteihin eikä kukaan heidän elämäänsä perään kysynyt. Eivät olleet edes maan orjia olleet, niin oli kelpaamatonta maata.

Ja kuitenkin Vaška-setä sai minut lapsena itkemään sen puolalaisen kapteeninrouvan puolesta, jonka miehen väkijoukko ampui hänen erityisen julmuutensa takia. Porvarillinen lapsenfantasiani nautiskeli surusta, kun kuuli upseerinrouvan huutaen heittäytyneen miehensä ruumiin päälle. Roskajoukkoa, ajattelin silloin ja sain setänikin hymisemään murheellisesti.

Tässä setäni ikäisessä mummossa ei ole enää tsaari-isää ja aatelistoa kohtaan sitä väärää tunteellisuutta, joka niin vaarallisena vallitsi kaikkein alaspainetuimmassa rahvaassa.

Minä jatkan setäni naurua Warsovan kadulla vuonna 1951 puolalaisen mummon kanssa, jonka kasvoilla on käynyt miltei kaikki, mitä elämä saattaa köyhälle keksiä: ihmisen kasvot ovat syntyneet ihmisarvoa koettelevien vuosien jälkeen. Emmeka me naura ilman syytä, kansandemokratian ja viisivuotissuunnitelmien Puolassa, kuoleman hävityksestä ylös riistäytyneessä Puolassa. Kaukana Suomessa työntää seitsemänkymmenen vuotias setäni kaupparattaitaan käsin hevosensa kuoltua ja sairastuessaan hän vapisee aikaa, jolloin köyhäintalo hänet nielaisee, kokoaa hautausrahoja, kuuntelee joskus silmät pyöreinä radiosta uusia ääniä, laulua kansandemokratioista, ääniä Neuvostoliitosta. Hän vääntyy kaksinkerroin radion ääreen käsi hauskasti korvan apuna lepattaen, katsoo sivuilleen varovasti, ikäänkuin voisi saada iskun niiden uusien sanojen kuuntelemisesta, joita vapauden maista tulvii ja painuu sitten hämmentyneenä keinutuoliin. Vallankumous on mennyt hänen ohitsensa, hänen turvattomuutensa on Suomessa yhtynyt kapitalistisen maan työtätekevien ihmisten turvattomuuteen, vanhuksen hätään, luku- ja kirjoitustaidottoman tsaarinalamaiseen neuvottomuuteen. — Oletko nähnyt presidentin, Anjuška, hän kysyy. — Olen toki. — Herrajestas, hän tekee ristinmerkin. — Tulitko lentokoneessa? — Totta kai. Hänen onnellinen ilmeensä on kuvaamaton. — Ei Stalin mikään tyhmä mies ole, hän sanoo sitten ja vinkkaa silmää. — Kommunistit, aloitan minä . . . Hsst, varoittaa ukko pelästyneesti — älä sano niin, sano "kivimies" ja hän nauraa tyytyväisesti keksinnölleen.

Mikä matka hänestä puolalaiseen mummoon, joka seisoo tukevasti omalla kadullaan Warsovassa, puhuu iloisesti kenen kanssa miellyttää ja tarkastelee kaupunkiansa, jota korjataan saksalaisten jäljiltä. Eikä mummo tahdo millään uskoa, etten ymmärrä hänen rakasta kaunista tärkeätä puolankieltänsä.

Ja jotakin ymmärränkin hänen ilostaan, elinvoimastaan, aktiivisuudestaan, joka olisi kunniaksi nuorillekin kasvoille. Hänen sanottavansa on tärkeätä: puolan kieli on tänään yhtä kuin rauha, toivo ja kansandemokratia, yksi suuren ilon ja elämänkielistä maapallon kuohuvassa piirissä. Ja pieni puolalainen mummo mittaa minua nyt pitkään koko katseellaan, koko käsiensä ihmistä syleilevillä liikkeillä: hän on vain tällainen pieni vanha mummo ja "pani" iso nainen eikä osaa sen vertaa kuin mummo! Hän lyö käsiään yhteen ja puhkeaa kaikkein sydämellisimpään ja vahingoniloisimpaan nauruunsa: "pani" ei siis todellakaan osaa puolaa?

Ei! Tunnustan sen nöyrästi ja häpeissäni mutta suon samalla mielelläni mummolle sen sanomattoman hauskan ylemmyydentunteen, joka panee hänet keinauttamaan päätään arvokkaasti hyvästiksi ja hissuttamaan päätään pudistellen tiehensä.

Ilmeisesti hän on sanonutkin jotakin musertavaa, koska tytöt nipistävät neniään, katsovat huolestuneina toisiaan, kunnes taas yhdessä hymyilemme, minä jatkan setäni voimallista hymyä maassa, jossa on syytä jo nauraa.

Kansallinen käsityötaito kulkee polvesta polveen; puolalainen mummo opettaa pitsin nypläystä pienelle tyttärentyttärelleen.

Anton Tshehov:

Onnellinen loppu

NOVELLI

LJUBOV GRIGORJEVNA, vankka, pulska nelikymmenvuotias nainen, joka hoiteli naimakaupan välitystä sekä monia muita asioita, joista tavataan puhua vain kuiskaamalla, oli saapunut tervehtimään Styshkiniä, pääkonduktööriä, eräänä päivänä, jolloin tämä oli vapaana velvollisuuksistaan. Styshkin käveli edestakaisin huoneessa, jotenkin hämillään mutta vakavana, neuvokkaana ja tuimana kuten aina, sikaaria poltellen ja haastellen:

— Olen hyvin iloinen saadessani tehdä tuttavuuttanne. Semjon suositteli teitä sillä perusteella, että te kenties olette kykenevä avustamaan minua arkaluontoisessa ja ylen tärkeässä asiassa, joka vaikuttaa elämäni onneen. Minä olen saavuttanut viidenkymmenenkahden vuoden iän; vastaavassa ajassa kovin monilla on jo täysikasvuisia lapsia. Asemani on varma. Vaikkakaan omaisuuteni ei ole suuri, olen silti sellaisessa asemassa, että voin elättää rinnallani rakastettua olentoa sekä lapsia. Näin meidän kesken voin teille kertoa, että palkkatulojeni lisäksi minulla on pankissa rahaa, joiden säästymiselle elämäntapani ovat muodostaneet edellytykset. Minä olen käytännöllinen ja selväjärkinen mies, elän johdonmukaista elämää, joten voin pitää itseäni soveliaana esimerkkinä monille. Mutta erästä asiaa minä olen paitsi — sellaista kotirakasta sydäntä kuin itselläni on ja elämänkumppania, ja elän kuin vaeltava unkarilainen, liikuskellen tyytymättömänä paikasta paikkaan. Minulla ei ole ketään, jonka kanssa pitää neuvoa eikä ketään, joka antaisi minulle vettä silloin kun olen sairaana, ja niin edespäin. Ja senlisäksi, naineelle miehelle lasketaan aina enemmän painoa yhteiskunnassa kuin poikamiehelle . . .

— Suurenmoinen asia, sanoi naimavälittäjä huokaisten.

— Minä olen yksinäinen mies ja tässä kaupungissa en tunne ketään. Mihin voisin mennä ja kenenkä puoleen kääntyä koska kaikki ihmiset täällä ovat minulle vieraita? Tästä syystä Semjon kehoitti minua ottamaan yhteyden henkilöön, joka on spesialisti tällä linjalla ja pitää toisten onnen järjestelyä ammattinaan. Ja sikspipä minä mitä totisimmin pyydän teitä, Ljubov Grigorjeva, auttamaan minua tulevaisuuteni järjestämisessä. Te tunnette kaikki kaupungin aviokelpoiset nuoret naiset ja teille on helppoa toteuttaa pyyntöni.

— Minä voisin . . .

— Lasillinen viiniä, pyydän . . .

Tottunein elein naimakauppojen välittäjä kohotti lasin huulilleen ja kulautti sen kurkkuunsa silmää räväyttämättä.

— Minä voin, hän toisti. — Ja minkälaisesta morsiamesta te pitäisitte, Nikolai.

— Olisiko minun pidettävä? Morsiosta, jonka kohtalo minulle lähettää.

— No, tietenkin se riippuu kohtalostanne mutta jokaisella on oma makunsa, tehän tiedätte. Yksi pitää tummista naisista, toinen taas suosii vaaleita.

— Katsokaas, sanoi pääkonduktööri vakavana huokaisten. — Minä olen käytännön mies ja mies, jolla on luonnetta; minulle kauneus ja ulkopuoliset vaikutelmat ovat toisarvoisia, koska, kuten te itse tiedätte, kauneus ei ole enempää malja kuin lautanenkaan ja kaunis vaimo tuo tullessaan melkoisen joukon huolia. Minun katsantokantani on se, että se mikä vaimossa eniten merkitsee ei ole ulkonaista vaan sisäistä — toisin sanoen hänen on omattava sielu ja kaikki hyvät luonteenominaisuudet. Lasillinen viiniä, sallittehan . . . Tietenkin olisi kovin suotavaa, että vaimo olisi melko täyteläinen mutta molemminpuolisen onnen vuoksi sillä ei ole ratkaisevaa merkitystä; mieli on tärkeä. Nainen ei oikeastaan tarvitse mieltäkään, sillä jos hänellä olisi aivot, hänellä olisi liian korkea käsitys itsestään ja hän saisi kaikenlaisia ideoita päähänsä. Nykypäivinä ei voi tulla toimeen tietenkään ilman sivistystä mutta sivistyshän onkin toinen asia. Olisi miellyttävää, jos vaimo osaisi ranskaa ja saksaa, puhuisi useita kieliä, hyvin miellyttävää; mutta mitä hyötyä tästä olisi ellei hän osaa neuloa nappia? Minä olen sivistyneen luokan mies; tulen aivan yhtähyvin toimeen, sanokaamme vaikka Prinssi Kanitelinin kanssa kuin teidän kanssanne nyt täällä. Mutta tottumukseni ovat yksinkertaiset ja minä haluan tytön, jossa ei liian paljon hienoa naista. Ennen kaikkea, hänen täytyy kunnioittaa minua ja tuntea, että minä olen hänen onnensa luonut.

— Niinpä tietenkin.

— Hyvä, ja nyt, mitä oleelliseen puoleen tulee . . . Minä en halua varakasta morsianta; en voi koskaan vaipua niin alas, että naisin rahan vuoksi. Minä en halua, että eläisin vaimoni kustannuksella; vaan haluan elättää hänet ja että hän myös ymmärtäisi sen. Mutta en halua köyhää tyttöä liioin. Vaikka minä olenkin varakas mies enkä nai taloudellisista syistä vaan rakkaudesta, minä en kuitenkaan halua ottaa köyhää tyttöä koska, kuten tiedätte itse, hinnat ovat kohonneet ja lapsia on tuleva.

— Ehkäpä olisi löydettävissä eräs, jolla on myötäjäisiä, sanoi naittaja.

— Viinilasillinen, pyydän . . .

Seurasi viiden minuutin tauko.

Naittaja huokasi raskaasti, katsahti syrjäsilmällä junailijaa ja kysyi:

— Kas niin, hyvä herrani . . . haluatteko jotakin ikäneitojen alueelta? Minulla on joitakuita hienoja välipuheita. Yksi on ranskalainen tyttö ja yksi on kreikkalainen. Hyvinkin rahanarvoisia.

Junailija mietti hetken ja sanoi:

— Ei, kiitoksia teille. Mitä tulee teidän suosiollisiin järjestelyihinne niin sallikaa minun tiedustella nyt kuinka paljon te vaaditte vaivannäöstänne morsiamen hankinnassa?

— Minä en vaadi paljoa. Antakaa minulle kaksikymmentäviisi ruplaa sekä tarpeet pukua varten, kuten tavallista, ja minä olen kiittävä teitä . . . mutta myötäjäisten suhteen, se on toinen luku.

Styshkin risti käsivartensa rinnalleen ja vajosi pohdiskelemaan hiljaisuudessa. Tovin ajateltuaan hän huokasi raskaasti ja sanoi:

— Se on kallista . . .

— Se ei ole lainkaan kallista, Nikolai Nikolajitsh! Entisinä aikoina, jolloin oli paljon häitä, sen teki halvemmalla mutta mitä ovatkaan nykypäivinä meidän ansiomme? Jos ansaitset viisikymmentä ruplaa kuu-

— Minä en halua nuorta vaimoa. Minä olen keski-ikäinen mies ja minä tahdon jotakuta joka ... kuten mainitsin, on aivankuin te ...

kaudessa, joka ei ole paastoa, saat olla kiitollinen. Emme me häillä ansaitse rahaamme, hyvä herrani.

Styshkin katsoi naittajaa tyrmistyneesti ja kohautti olkapäitään.

— H-hm! ... Sanotteko te, että viisikymmentä ruplaa on vähän? hän kysyi.

— Tietenkin se on vähän! Entispäivinä me joskus hankimme enemmän kuin sata.

— Hm! Enpä olisi koskaan tullut ajatelleeksi, että näillä puuhilla olisi mahdollisuus ansaita sellaista summaa. Viisikymmentä ruplaa! Kaikki eivät ansaitse niin paljon! Pyydän teitä juomaan viininne ...

Naittaja siemaisi lasinsa silmää räpäyttämättä. Styshkin tarkasteli häntä kiireestä kantapäähän vaitonaisena ja sanoi sitten:

— Viisikymmentä ruplaa ... Hyvänen aika, sehän tekee kuusisataa ruplaa vuodessa ... Olkaa hyvä, ottakaa lisää ... sellaisin osingoin, tiedättehän, Ljubov Grigorjevna, teille ei olisi vaikeata välittää puolisoa itsellenne ...

— Itselleni, nauroi naittaja. — Minä olen vanha nainen.

— Ette lainkaan ... Teillä on tuollainen vartalo ja teidän kasvonne ovat pyöreät ja vaaleat, ja kaikkea muuta vielä.

Naittaja oli hämmentynyt. Styshkin oli myöskin hämillään ja hän istuutui alas naisen viereen.

— Te olette vielä sangen puoleennevetävä, hän sanoi; — jos te kohtaisitte käytännöllisen, vakaan, huolellisen puolison niin hänen tuloillaan ja teidän ansioillanne te voisitte jopa hyvin suuresti viehättää häntä, ja te tulisitte sangen hyvin toimeen yhdessä ...

— Herranen aika mitä te puhuttekaan!

— Niin, en tarkoittanut pahaa ...

Hiljaisuus seurasi. Styshkin alkoi äänekkäästi puuskuttaa nenäänsä samalla kun naittaja muuttui purppuranpunaiseksi ja häneen häveliäästi katsoen virkkoi:

— Entä kuinka paljon te ansaitsette, Nikolai Nikolajitsh?

— Minäkö? Seitsemänkymmentäviisi ruplaa, juomarahat lisäksi ... Tämän lisäksi me hankimme jonkin verran kynttilöistä ja jäniksistä.

— Te siis metsästättekin?

— En. Matkustajat, jotka matkustavat ilman matkalippuja, ovat meidän kesken jäniksiksi kutsuttuja.

Toinen minuutti kului äänettömyydessä. Styshkin kohottautui ylös ja käveli huoneessa innoissaan.

— Minä en halua nuorta vaimoa, sanoi hän. — Minä olen keski-ikäinen mies ja minä tahdon jotakuta joka ... kuten mainitsin, on aivankuin te ... maltillinen ja tyyni ... ja jolla on samanlainen vartalo kuin teillä ...

— Herranen aika mitä te sanottekaan ... kikersi naittaja purppuranväriset kasvonsa huiviinsa piiloittaen.

— Ei ole syytä pitkään pohdiskeluun siinä asiassa. Te olette minun oman sydämeni mukainen ja te sovitte minulle ominaisuuksienne puolesta. Minä olen käytännöllinen, selkeäajatuksinen mies ja mikäli te pidätte minusta ... mikäpä olisikaan parempaa? Sallikaa minun kosia teitä!

Naittaja vuodatti kyyneleen, nauroi ja, suostumuksensa merkiksi, kilisti lasia Styshkinin kanssa.

— Kas niin, onnellinen junakonduktööri sanoi, — sallikaa minun nyt esitellä teille minkälaista käyttäytymistä ja elämäntyyliä minä teiltä odotan ... Olen tarkka, kunnianarvoisa, käytännöllinen mies. Otan kaikkiin asioihin herrasmiehen katsantokannan. Haluan, että vaimoni tulee myös olla tarkka sekä ymmärtää, että minä olen hänelle hyväntekijä sekä ensimmäinen henkilö maailmassa.

Hän istuutui alas, ja, syvään huoahtaen, ryhtyi selvittelemään valitulleen näkemystään kotielämästä sekä vaimon velvollisuuksista.

Olen yksi monista - invaliidi

Iltapäiväaurinko kurkistaa kapeana valoviiruna sisään pienen töölöläisyksiön ainoasta ikkunasta. Säteet taittuvat pöydällä olevien kirjavien kangaslevyjen kukkaloistoon, ja huoneen täyttää voimakas painovärin tuoksu.

Ompelija nousee työnsä äärestä poimiakseen muutamia lattialle valahtaneita liuskoja. Kumartuminen on työlästä, hän tukee kädellä vyötäröään. Uusi proteesi on sopimaton, sellaisia ne ovat miltei aina, nuo sarjatyönä valmistetut ihmisten keinojäsenet, jotka kuitenkin ovat monen invaliidin ainoa turva.

Invaliidi-äiti Martta Riikonen on noin nelikymmenvuotias. Hänellä ei ole mitään muistikuvaa niistä ajoista, jolloin hän olisi ollut täysin terve. Jokin onnettomuus sattui jo varhaisessa lapsuudessa. — Lienen ollut silloin parivuotias. Sitä enemmän hän muistaa niistä kivuliaista kouluvuosista, jolloin hän ei vilkkaasta luonteestaan huolimatta voinut osallistua tasavertaisena toisten lasten leikkeihin. Niihin aikoihin raajarikko tyttö keskitti kaiken voimansa näyttääkseen tasaveroisuuttaan ja paremmuuttaankin toisella taholla: henkisessä kyvykkyydessään. Kolmen kilometrin koulumatka tuntui kuitenkin liian raskaalta ja lapsen terveys oli monet kerrat täysin sortumaisillaan.

Martan varhaisia vuosia ei ollut synkistämässä yksinomaan ruumiillinen vamma. Tämän seikan aiheuttamaa henkistäkin painetta oli vielä lisäämässä tietoisuus toisesta poikkeavuudesta. Hän oli "yksinäinen". Pienen Pohjois-Karjalan syrjäpitäjän elämässä riitti kyllin puhumista naisesta, joka oli "sellainen", eikä sen vuoksi lastenkotiin heitettyä lastakaan kohdeltu edes samanarvoisena kuin siellä olevia virallisesti maailmaan tulleita ihmisalkuja. Ei myöskään lastenkodin johtajatar nähnyt isättömällä ja raajarikolla tytöllä hänen henkisestä virkeydestään huolimatta olevan muuta arvoa kuin jonkin näpertelijän viran kunnalliskodin keittiössä, jonne Martta siirrettiin lastenkoti-ajan päätyttyä. Kaukaiseen pikkukylään asti oli kuitenkin Martan korviin kantautunut tieto pääkaupungissa olevasta raajarikkoisten koulusta, missä hänelläkin kenties olisi mahdollisuus hankkia itselleen jonkinlaista oppia. Ei löytynyt kuitenkaan ketään, jota olisi kiinnostanut nuoren ihmisen hapuilu omaa elämää kohti. Lisäksi hänen sairautensa näytti vain pahenevan. Kaksikymmenvuotiaaseen asti se oli yhtämittaista tuskaa ja vaati ajoittain kuukausien sairaalahoitoa. Koska tyttö oli koditon ja täysin varaton, kunta oli hänen ainoa suojelijansa. Mutta suojelijakin jo kyllästyi suojattinsa ainaiseen sairastamiseen: vaatihan se kunnan varoja. Parasta vapautua koko kiusasta. Kunnan isät ratkaisivat asian mutkattomasti: lääkäri katkaiskoon jalan. Ja päätös pantiin täytäntöön. Martta palasi sairaalasta kainalosauvoineen ja liikuskeli niiden turvin pitkät ajat, koska isät olivat jälleen päättäneet, ettei proteesia hankittaisi enää kunnan varoilla.

Täysi-ikäiseksi tultuaan Martta riistäytyi irti kunnalliskodin holhouksesta ja kulkeutui muutamien vuosien kuluttua Helsinkiin. Täällä hän sai sittemmin kuulla masentavan totuuden, ettei jalkaa olisi kuitenkaan pitänyt katkaista. Kunnollisella hoidolla se olisi voitu säästää, ja oma jäsen, vaikka vajavainenkin, olisi sittenkin parempi kuin keinotekoinen. Mutta tehtyä ei saanut tekemättömäksi.

Runsaat eivät olleet ne henkiset varusteet, joiden turvin Martta ponnisteli itsenäisyyteensä. Sysitty las-

Jatk. siv. 19.

Martta Riikonen ja hänen Martti poikansa.

Tilta Tuohimaa:

Tilta ja varmuus vallankumouksesta

— Katsos tuossa, sanoi Iita ja näytteli pikku tytölle maailmanhistoriaa. Kaksi vauvaa leikkii koiran kanssa.

— Juu, ne ovat Remulus ja Romus. Eikä tuo ole koira vaan naarassusi. Nuo lapset perustivat Rooman, selitti pikku tyttö. Kerro vielä.

— Hyvänen aika. Enemmänhän sinä osaat kuin minä. Kerro sinä minulle, nauroi Iita.

— Sillä tytöllä taitaa olla päätä, ihmetteli Tiltakin.

— Kyllähän tytöllä muistia piisaisi. Jos olot muuttuisivat, että se saisi käydä koulua, huokasi Emma.

— Ei "jos olot muuttuisivat" vaan "kun olot muuttuvat", sanoi Kalle tiukasti. Sillä olot muuttuvat.

— Minua joskus ärsyttää tuo Kallen varmuus, sanoi Tilta. Mistähän se siihen voimaa imee. Sen kun elää vain kuin viimeisten päivien pyhät ja odottaa maailmanloppua...

— Minähän toimin muuttaakseni ja se muuttuu, vastasi Kalle.

— Muuttuu... muuttuu... matki Tilta. Tietenkin muuttuu, jos se sinusta riippuu. Mutta kun se ei riipu.

— Shh, ei saa riidellä, pyysi Emma. Keskustelkaa rauhassa.

— Ei se ainakaan Kallen ja Tiltan riitelemisestä muutu, naurahti Iita ja työnsi maailmanhistorian kirjahyllyyn.

— No, perustelepas, Kalle, miksi olet niin varma, että olot muuttuvat.

— Kapitalistinen yhteiskuntahan on kehittynyt siihen pisteeseen, että se on osoittanut oman mahdottomuutensa, aloitti Kalle.

— Älä johdata meitä kiusaukseen vaan päästä meitä pahasta, hallelujaa, aamen, matki Tilta. Tuon olen kuullut sata kertaa.

— Älä häiritse, murahti Kalle.

— Shh, hiljaa nyt, sanoi Emma.

— Niin... kapitalistinen..., aloitti Kalle.

— En siedä... en kerta kaikkiaan siedä noita fraaseja, valitti Tilta.

— Kylläpäs nyt ollaan ärtyneitä, ihmetteli Iita.

— Pulat ja sotavarustelut seuraavat toisiaan. Tuotantosuhteet ovat osoittautuneet mahdottomaksi sietää. Kapitalismi kukistuu tähän mahdottomuuteen, sanoi Kalle korottaen äänensä.

— Kesken kaiken, Iita, huudahti Emma. Kai sinä kävit silloin tarkastamassa minunkin äänioikeuteni?

— Juu, siellä se oli. Sen kun vain käyt kukistamassa kapitalismin omaan mahdottomuuteensa, vastasi Iita.

— Justiin niin! huudahti Tilta. Jos kerran kapitalismi luhistuu omaan mahdottomuuteensa, niin miksi Emman pitää käyttää yksi lomapäivänsä äänestääkseen otteella ja Iitan piti maksaa ammattiosaston jäsenmaksurästit ulsterin hinnalla. Miksi Kallen pitää juosta kokouksesta toiseen niin, että vaimo suuttuu ja ottaa avioeron. Miksi ei Emma voi maata auringossa ja odottaa tuota väistämätöntä, Iita kulkea kevätulsterissa ja Kalle-iti puttailiti omaa hellanteltukulduaan Vaatankalun kuutosessa...

— Se oli kauheata, se Mirkun lapsenkieli, nauroi Emmakin. Sain aina vetelän vatsan kun kuuntelin sitä...

— Hahhahhaa, nauroi Iitakin. Oli se Kalle paratiisilinnun syliinsä kopannut...

— Suu poiki, ärjyi Kalle. Se on minun yksityisasiani. Hoitakaa vain omat asianne... Iitakin tässä nauramaan... Mikäs ukkoteeri se viime viikolla kujerteli...

— No, hiljaa! Muista, Kalle, että täällä on myös lapsia, keskeytti Emma. Älä nyt suutu, vaikka meitä vähän nauratti. Palataan siihen kapitalismiin. Miksi meidän pitää tehdä jotakin sen tuhoamiseksi, kun se tuhoutuu ilmankin?

— Niin, mihin minä nyt jäinkään, mutisi Kalle.

— No, nyt Kalle kunnon puoluetoverin tavalla tyynnyttää yksityistunteitaan ja rupeaa "osoittamaan" ja "paljastamaan"... pisti Tilta väliin.

— Shh, nyt hiljaa, sanoi Emma.

— Kun tuotantosuhteet ovat kehittyneet sellaisiksi, että ne rasittavat sietämättömästi toisia ihmisiä, niin nämä tulevat tietoisiksi muutoksen välttämättömyydestä. Ja niin muodostuu ryhmä ihmisiä, pääasiassa riistetystä luokasta, joka rupeaa toimimaan yhteiskunnan muuttamiseksi.

— Mutta entä jos tuota joukkoa ei syntyisikään. Jos hyvinkin he tulevat tietoisiksi mutta eivät silti viitsi ryhtyä muuttamispuuhaan, mietiskeli Tilta.

— Historia osoittaa, selitti Kalle, että kun muutos on välttämätön, ryhtyy sitä joukko ihmisiä toteuttamaan. Sinä, Tilta, voit ajatella: se pitäisi tehdä, mutta en kuitenkaan viitsi sitä tehdä. Iitakin olisi voinut ajatella: Olisi ollut hyvä, että jäsenkirjani olisi kunnossa ja voisin äänestää. Mutta on hauskempaa panna sekin raha ulsteria varten säästöön. Mutta ehdottomalla varmuudella suuri joukko ihmisiä rupeaa toimimaan. Yksilöllisesti voimme me valita olemmeko mukana vai emmekö. Mutta jollemme ole mukana, ei se estä muita toimimasta.

— Niin, tässä on ns. tilastollinen varmuus, naurahti Emma. Tilastollisesti voidaan suurin piirtein laskea, että niin ja niin monta lasta syntyy vuonna 1952, mutta ei ole sanottava, ovatko Iita ja Tilta tai minä synnyttäjien joukossa.

— Minut kai voi ilman muuta laskea pois luvusta, huokasi Iita alakuloisesti.

— Siis: määrätty joukko ryhtyy vallankumoukselliseen toimintaan. Ja he kutsuvat kaikki avuksi. Mitä lähempänä muutoksen hetki on, mitä selvemmät ovat kumouksen oireet, sitä suuremmaksi kasvaa muuttajien joukko. Jos vallankumoukselliset eivät saa kyllin ajoissa vallankumousta suoritetuksi, niin ei ole enää passiivisia katsojia ollenkaan, on vain sellaisia, jotka ovat puolesta ja vastaan. Ja siinä vaiheessa kai Tiltakin on jo valmis viitsimään, sillä et kai aio ruveta vastustamaan?

— Miksi sinä minua oikein luulet, kysyi Tilta suuttuneena. En minä tietenkään ole vastaan... Minua vain joskus ärsyttää tuo fraasimainen varmuus. Mutta noin ajatellen se tuntuu minusta loogilliselta.

— Loogilliselta? naurahti Emma. Kalle kai sanoisi sitä dialektiseksi.

— Oli se nyt loogillista tai dialektista, niin se on pikku seikka. Mutta kyllä minä olisin hieman hävennyt ulsteria, jonka olisin ostanut jäsenmaksurästihinnoilla... Se "työväenluokan petturi" on sana, joka iskee kuin puukko ytimiin, vaikka vain hiljaa ja aivan yksinkin nimittäisi itseään sillä nimellä ja vain kuin koetellakseen miltä se tuntuu.

„Hän on nyt murros-iässä."

Ihmisen sielullisessa kehityksessä esiintyy määrättyjä murroskausia, jotka hänen ymmärtämisensä kannalta ovat varsin merkittäviä. Käsittelemättä laajemmin tätä kysymystä, on seuraavassa tarkoitus luoda lyhyt katsaus kaikkein merkittävimpään murroskauteen, joka johtuu sukupuolisen kypsyyden kehkeytymisestä. Tieteellisessä kielenkäytössä tätä ikäkautta nimitetään puberteetti-iäksi.

Puberteetti-iän katsotaan tytöillä alkavan 12—13 vuoden ikäisenä, pojilla noin vuotta myöhemmin. Sen aikana käyvät lapset lävitse voimakkaan sielullisen murroksen, joka pohjautuu, kuten sanottu, sukuvietin kypsymiseen. Tänä aikanahan lapset kokevat myös ruumiillisessa kehityksessään suuria muutoksia, vartalon kypsyessä lapsesta aikuiseksi. Kun lapsi havaitsee omassa ruumiissaan tapahtuvat muutokset, aiheuttaa se hänessä levottomuutta ja pelkoa, usein myös häpeää. Sen vuoksi lapsi saattaa tänä aikana käyttäytyä vanhempien mielestä suorastaan omituisesti, ja jotta vanhemmat osaisivat oikealla tavalla suhtautua kehitysiässä olevaan lapseensa, jokaisen kasvattajan tulisi olla selvillä ilmiön merkittävimmistä piirteistä, koska ympäristön suhtautuminen puberteetti-iässä olevaan lapseen on hänen myöhäisemmän kehityksensä kannalta erittäin tärkeätä.

Ensimmäisinä sielullisina oireina tämän kehityskauden alkamisesta esiintyy lapsilla eräänlainen sisäänpäin kääntyminen, umpimielisyys. Tuolloin lapsi ryhtyy tarkkailemaan itseään uudessa valossa. Hän ikäänkuin herää uuteen maailmaan, uuteen elämään, joka on suuressa määrin seksuaalisten tunteiden värittämä, tunteiden, joilla ei kuitenkaan vielä ole selvästi määriteltävää suuntaa. Aikaisemmin vallinneet tunnepitoiset suhteet saattavat nyt joutua uuteen valokeilaan. Vanhemmat voivat menettää lapsen silmissä entisen arvovalta-asemansa. Tämä on mahdollista varsinkin silloin, jos lapsen ja vanhempien välillä ei ole vallinnut täysin luottamuksellinen suhde. Kuitenkin lapsi tuolloin jos milloinkaan kaipaa vanhempien ja kokeneempien tukea.

Murrosiässä olevan lapsen mieli on varsin helposti haavoittuva. Ennenkaikkea he ovat arkoja huomautuksille ja ivalle, joka kohdistuu heidän kehittyvän ruumiinsa muutoksiin. Leikinteko, jota vanhemmat pitävät vain hupaisana jutusteluna, saattaa aiheuttaa nuorelle tytölle syvän häpeän tunteen ja saattaa hänet suorastaan karttamaan aikaihmisten seuraa, sillä he ovat hänen mielestään julmia kiusaajia.

Sen vuoksi saattavat vanhemmat epäoikeudenmukaisella kohtelullaan viiltää siihen haavoja, jotka lopullisesti jäävät kylmentämään lasten ja vanhempien välisiä suhteita. Vanhemmat pitävät ilman muuta selviönä sitä, että lasten on suhtauduttava heihin määrätyllä kunnioituksella ja arvonannolla. Jos murrosiässä oleva lapsi suhtautuu heihin toisin, tämä käsitetään uppiniskaisuudeksi, joka pyritään tavallisesti väkivaltaisesti taltuttamaan. Parempaan tulokseen päästäisiin, jos vanhemmatkin joskus tutkiskelisivat omaa käyttäytymistään lasta kohtaan ja pyrkisivät menettelemään siten, että lapsi tuntisi luonnollista tarvetta kunnioittaa vanhempiaan ja heidän mielipiteitään. Jos tarpeellinen tuki vanhempien taholta puuttuu, voi lapsi valita ihanneihmisekseen jonkun ulkopuolisen henkilön, jolle vanhempien mielestä umpimielinen ja itseensäsulkeutuva lapsi saattaa olla täysin avoin ja rehellinen.

Lapsen valitsema ihanne-ihminen saattaa olla var-

Nuori tyttö tuottaa vanhemmilleen ainaista päänvaivaa — mutta alituiset kiellot ja kuritus eivät kuitenkaan ole ainoa tie kasvatuksen onnistumiseksi.

sin usein opettaja, joku perheen tuttava tai vaikkapa aivan saavuttamaton elokuvan sankari. Tässä piileekin eräs vaara. Varsinkin poikien keskuudessa arvostetaan monasti hyvä tappelija, jopa pahasisuinen räyhääjä varsin korkealle. Voipa käydä niinkin, että kylän pahimmasta juoppolallista tulee lasten ihanne, jonka elämäntapa on tavoiteltavaa, "roimaa". Joskus on voitu todeta, että rikoksen tielle joutunut ihminen on juuri puberteetti-iässä ottanut ihanteekseen jonkun elokuvan gangsterityypin tai poikien keskuudessa korkealle arvostetun mellastajan. Näin ollen on eräässä mielessä välttämätöntä, että vanhemmat seuraavat tarkoin murrosiässä olevien lastensa kehitystä ja pyrkivät ohjaamaan sitä oikeisiin uomiinsa. Jos lapsen ja vanhempien välillä vallitsee hiukankin luottamuksellinen suhde, on heidän jokseenkin helppo osoittaa lapselle hänen ihanteekseen mahdollisesti ottamansa ihmisen epäkelpoisuus. Tämä toisaalta merkitsee myös sitä, että esim. poikasakin vaikutus kielteiseen ideaalimuodostukseen, so. epäkelpojen ihanteiden syntymiseen on pyrittävä estämään, siten, että lapset kasvatetaan arvostamaan yhteiskunnallisesti hyväksyttäviä arvoja. Edelleen olisi tarpeellista valvoa, minkälaisia elokuvia lapsi pyrkii katselemaan ja estää rikollisuutta yms. ihannoivien elokuvien seuraaminen. Erittäin merkityksellistä kasvatustyötä suorittaa hyvä, tuohon ikäkauteen sopiva kirjallisuus.

Tärkeän sijan sukupuolikypsyyteen kehkeytyvän lapsen elämässä muodostaa luonnollisesti suhde toiseen sukupuoleen. Se ilmenee alussa vain kasvavana kiinnostuksena toista sukupuolta kohtaan. Tämä heräävä seksuaalisen tyydytyksen tarve etsii myös purkautumisteitään. Varhaisemmassa vaiheessa se löytää purkautumistiensä viattomasta kisailusta, jopa poikien kohdalla tyttöjen kiusaamisestakin. Tuollainen leikkimisen luontoinen kisailu toimii siis tässä vaiheessa sukupuolisten tunteiden jännityksen varaventtiilinä.

Mitään konkreettista sukupuolisen yhtymisen tarvetta ei heräävän puberteetin aikana yleensä vielä koeta. Sukupuoliset elämykset koetaan vain mielikuvituksen maailmassa ja sen sijaan käytännön elämässä sukupuolinen yhtyminen ja mielenkiinto toiseen sukupuoleen on ikäänkuin kaksi eri asiaa, jotka vasta puberteetin jälkeen sulautuvat yhdeksi eroottiseksi kokonaisuudeksi. Tämä on asia, jota vanhemmat eivät useinkaan ota huomioon. Sen vuoksi he saattavat tehdä hyvin suoraviivaisia johtopäätöksiä huomatessaan murrosiässä olevien lastensa tuntevan "näin nuorena" heidän mielestään liiallista mielenkiintoa toista sukupuolta kohtaan. Totuus on, ettei vanha muista varsana oloaan, ja siitä kai johtunee, että vanhemmat — usein hyvää tarkoittaen — juuri murrosiässä saavat lapset vihamielisesti suhtautumaan itseensä väärällä tavalla jaeltujen neuvojen vuoksi.

Moni murrosiässä oleva tyttö, ihanteellinen ja puhtauttaan vaaliva, on tuntenut äidin epäilevät katseet ja isän peittelemättömät syytökset kuin ruoskaniskun kasvoillaan ja vannonut ikänsä vihaavansa noita ymmärtämättömiä aikaihmisiä, joiden näyttää olevan mahdotonta ymmärtää hänen maailmaansa. Niinpä on monessa kodissa kautta aikojen näytelty näytelmää, jonka vanhemmat saattavat jo samana iltana unohtaa, mutta jonka aiheuttama epäoikeudenmukainen syytös ja loukkaus on jäänyt vuosikausiksi kirvelemään lapsen mieleen: Keskenkasvuinen tyttö on viipynyt liian kauan ulkona tovereiden seurassa, seurustelu on ollut viatonta ja hauskaa. Kun hän saapuu kotiin, isä on jo odottamassa oven pielessä ja tuomio jyrähtää kuin moukari, tavallisesti lyönnin tai tukkapöllyn säestämänä: "Huora!" Siihen äiti vielä lisää: "Sano minun sononeen: yhdeksän kuukauden perästä tulet lapsi käsivarrellasi!" Tämän opetuksen jälkeen vanhemmat saattavat paneutua rauhassa levolle lainkaan aavistamatta, miten syvästi haavoitettu on saman katon alla olevan lapsen mieli.

Vanhempien tulisi omasta nuoruudestaan muistaa, että tämänlaatuisten opetuksien ansiosta ei liene ainoakaan nuori säästynyt liian aikaisilta ja luvattomilta sukupuolikokemuksilta. Vanhempien pitäisi saada lapsensa tajuamaan, että heidän on pidättäydyttävä ennenaikaisilta kokemuksilta nimenomaan oman itsensä vuoksi, sen vuoksi, etteivät pilaisi omaa elämäänsä eikä vain sen vuoksi, että pelkäävät vanhempiaan.

Puberteetti-ikään kuuluu oleellisena piirteenä myös sukupuolinen itsetyydytys (onanismi). Tästä ilmiöstä on varsin paljon olemassa aivan virheellisiä käsityksiä. Ilmeiseltä tuntuu, että onanismia puberteetti-ikäkautena ja meikäläisessä kulttuurimuodossa on pidetävä normaalina ilmiönä. Tutkimuksilla onkin voitu todeta, että n. 90 % kaikista ihmisistä määrätyssä kehitysvaiheessa harjoittaa onanismia ja toisaalta, että tällainen sukupuolinen itsetyydytys on yleensä täysin vaaratonta. Itsetyydytyksen jyrkkä tuomitseminen ja kauhukuvat sen seurauksista aiheuttavat

Jatk. siv. 23.

Heinäkuun ja kesäloman

tuo mieleen tämä hauska jakkupuku, jonka piristeenä on kirkasraitainen holkkihihainen pusero. Heinäkuu tuo lisäksi mieleen käsityöliitteen, joka ilmestyy ensi numeromme yhteydessä. Siinä on runsaasti työohjeita ryijystä neuletöihin asti, ja tilaajamme saavat käsityöliitteen ilmaiseksi nyt kuten aikaisempinakin vuosina. "Uusi Nainen neuloo ja ompelee" on entisten kokemusten perusteella tänä vuonna jälleen aikaisempia sisältörikkaampi ja monipuolisempi.

Kääpiö

Sanovat minua kääpiöksi. Minulla on tarkka kuulo ja minulla on tapana toimipaikassani aina huoneeseeni tullessani pysähtyä hetkeksi oven taakse. Siten kuulee mielenkiintoisia asioita itsestään. Olen huomannut, että työtoverini heti huoneesta poistuttuani alkavat puhua minusta, joko henkisistä tai ruumiillisista ominaisuuksistani.

Niin, he siis sanovat minua kääpiöksi. Tällä he eivät kai niinkään paljon tarkoita pientä kokoani — olenhan sentään lähes puolitoistametrinen — kuin muuten merkillistä ulkonäköäni.

Minä, Martta Vaara, en todellakaan ole mikään kaunotar. Nyt 45-vuotiaana voin sen jo tunnustaa ilman suurempaa katkeruutta. Minussa ei ole mitään kaunista, olenhan suorastaan epämuodostunut. Rintani on kupera, selkä hieman köyry, jalkani ovat kuin pölkyt. Ihoni on aina ollut kuiva ja ryppyinen, silmäni pienet ja vetiset. Suuni on kuin oravalla, kaksi etummaista hammasta hieman liian pitkiä. Korvani ovat suuret kuin kaalinlehdet.

Siihen, että voin näin realistisesti kuvata omaa rumuuttani on kuitenkin tarvittu monien vuosien epätoivoisia yrityksiä korjata luonnon töitä, monta karvasta pettymystä yrittäessäni viehättää toista sukupuolta. Vihdoinkin olen alistunut. Olen niin ruma, etten voi saada edes naisystäviä.

Oli aika, jolloin minäkin kuvittelin, että voisin saada rakastetun. Minulla oli onni saada käydä koulua. Olin nuori ylioppilas. Kävin osakunnassa tanssiaisissa, mutta ei koskaan, ei ainuttakaan kertaa, minua tultu hakemaan tanssiin. Kerran eräs humalassa oleva nuorukainen kumarsi minullekin. Nousin ja läksin pois salista, pyysin vaatteeni naulakosta ja kävelin kotiin nöyryytyksen kyynelien kirvellessä poskiani. Sen jälkeen en koskaan mennyt osakuntaan enkä muualle-kaan tanssitilaisuuksiin. — Sitten sain opintoni päätökseen, hyvillä arvosanoilla. Valmistuin ekonoomiksi. Ajattelin: nyt uppoan työhöni liike-elämässä, en odota enää rakkautta. Kun en sitä odota, voi sattua, että joku hyvä, todellinen mies huomaa minutkin, ei rumaa olemustani vaan sisäisen itseni. Sehän sentään on pääasia. Näin siis kuitenkin vielä pohjimmaltani odotin rakkautta elämääni.

Mutta sain kokea, etten ole epäkelpo vain rakkauteen, vaan myös liike-elämään. Tämä pinnallista kauneutta palvova maailma ei hyväksy sitä, että joku ihminen on niin ruma kuin minä. En saanut työtä hyvistä arvosanoistani huolimatta. Ei kukaan johtaja halunnut minua sihteerikseen, sillä herättäisin liian paljon epämiellyttävää huomiota liiketuttavissa. Tätä ei tietenkään sanottu minulle, mutta ymmärsin sen lopulta.

Niin päädyin tähän virastoon toimistoapulaiseksi. Tämä ei ole yleisövirasto, joten kelpasin. Minä, loppututkinnon suorittanut, saan saman palkan kuin keskikoulun käyneet tytöt, jotka tulevat tänne koulunsa lopetettuaan. Niin, onhan minulla tietysti ikälisät, olen ollut talossa jo kaksikymmentä vuotta, mutta niinpä minulla on myös vanhanpiian vero.

Elämäni on hyvin yksinkertaista. Nousen aamulla kello 8 yksinäisestä vuoteestani suorastaan kiusallisen siistissä huoneessani. Keitän sähköpannulla kahvini, juon sen, pukeudun ja lähden virastoon. Olen siellä aina ensimmäisenä. Miten kuvaavaa, että juuri minä olen ensimmäinen, virastohan onkin koko elämäni. Muille virasto on vain välttämätön paha, siksi he usein myöhästyvät.

Työni on mitä yksinkertaisinta, vain koneella laskemista. Vaikeampaakin olisi saatavissa, mutta en halua sitä. Jos minun on joskus suoritettava noita vaativimpia töitä, tulen pahantuuliseksi. Minusta on tullut henkisesti laiska senjälkeen, kun huomasin, ettei edes aivojani tarvita, koska ne on kätketty niin hätkähdyttävän näköiseen päähän.

Pidän virastosta. Siellä saan minäkin edes vähän kurkistaa tavalliseen normaaliin ihmiselämään. Pidän juoruista, mutta en koskaan kerro niitä eteenpäin. Kellepä kertoisinkaan?

Kello 11 menen puuroaamiaiselle läheiseen kahvilaan. Seurassani tulevat usein huoneessani työskentelevät nuori rouva Hilkka ja nuori neitonen Irmeli. He tulevat silloin kuin heillä ei ole menoja. Minulla ei koskaan ole muita menoja. Virastoajan jälkeen menen raitiovaunuun ja ajan suoraan kotipysäkille. Käväisen asuntoni alakerrassa olevassa ravintolassa syömässä ja klo 17 olen kotona eikä minulla senjälkeen ole enää mitään tekemistä. Illat olen yksin asunnossani, luen ja kuuntelen radiota. Joskus vuosia sitten kutsuin jonkun miehisen työtoverini kotiini iltaa viettämään, mutta koskaan siitä ei kehittynyt muuta kuin pintapuolista ja hieman vaivalloista keskustelua yleisistä asioista. Kerran viikossa käyn elokuvissa ja joka toinen sunnuntai teatterissa. Sunnuntait ovat muutenkin kohokohtia elämässäni. Silloin menen aina jommankumman veljen luo lounaalle. Veljeni ovat komeita oppineita miehiä ja heillä on kummallakin varsin mukiinmenevät vaimot, jotka vuorotellen kutsuvat minut luokseen sunnuntailounaalle. Heidän pienet lapsensa eivät vielä ihmettele ulkonäköäni, vaan suhtautuvat minuun täysin luonnollisesti.

Olen monesti ajatellut, miltä mahtoi tuntua äidistäni, komeasta ja korskeasta talonemännästä minut saadessaan. No, hän sai korvausta molemmista komeista pojistaan, joihin hän kiintyikin niin kuin ei koskaan minuun. Isä sentään piti minustakin, ankanpoikasesta, josta ei valitettavasti tullut joutsenta.

Minulla ei ole edes naisystäviä. Miksi? Olenko

Jatk. siv. 21.

ELVI SINERVO:

Maammo runontekijän paluu

Ihmisen murhe on ohimenevää ja kunkin itsensä
kannettava
mutta se on tarttuvaa kuin tauti.
Tämän tiesin minäkin, jota Runontekijäksi
sanotaan
ja siksi minun oli lähdettävä.
Kauan olivat käteni levänneet helmassa mihin-
kään hyödylliseen tarttumatta,
jalkani valittaneet omaa painoaan
sydämeni käynyt välinpitämättömäksi
eikä taistelu minkään puolesta tai mitään
vastaan
tuntunut enää tähdelliseltä.
Minun oli lähdettävä voidakseni palata.
Käsissäolevan tärkeys minun oli kiellettävä
myöntääkseni elämän.

Lähdin kylästä varhain aamulla, kenellekään
sanaa jättämättä
jotta naapurini eivät olisi kyselleet: mihin sinä
menet, Maammo?
tai: oletko pyytänyt neuvostolta lupaa?
Kiirein kylvöjen aika on kohta käsissä ja
kaikkia tarvitaan.

Tätä kaikkea välttääkseni, uteluita ja paheksu-
mista ja turhaa tärkeyttä,
minä pakenin kuin pahantekijä, salaa aamuyöstä,
hetkenä, jolloin eläimet liikahtelivat ennen
heräämistään
ja jolloin ihmisten uni on ohut ja suloinen.
Mutta majani oven jätin avoimeksi kulkijain
käydä sisään,
tulentekoneuvot lieteni viereen
ja pöydälleni leipää ja suolaa.

☆ ☆ ☆

Kun vaelsin pois kylästäni ja läheisteni luota
ojentelivat puut tien varrella paisuvia oksiaan
keväistä huutoa täynnä.
Mutta niiden riemu muuttui murheeksi minussa,
kaikkeen tympäytyneessä, kaikesta pois
himoavassa.
Päiviä ja öitä kuljettivat jalkani minua
teitä pitkin, jotka ennenkin olin kulkenut,
seutujen ohitse, joissa ennen olin elänyt,
elämäni kaikkien hetkien lävitse ja ohi.
Mutta tämän tajusin kuin unessa, hämärästi ja
heti kaiken unohtaen.
Ja kun jalkani pysähtyivät, en muistanut kauan
kulkeneeni.

Tietämättä, kuka olin ja mistä olin tullut ja
miksi
laskeuduin maisemaan, josta tieni oli alkanut,
jota aina olin ikävöinyt
ja tulin jälleen yhdeksi sen kanssa.

☆ ☆ ☆

Olin palannut maisemaan jolla ei ole ääriä
ja jossa kaikki joet virtaavat hitaasti.
Maisema otti minulta ihmisen muodon ja antoi
minulle omansa.
Jäseneni kasvoivat syvälle maahan,
ruskea sammal ja vihreä ruoho kiertyivät
ryntäilleni
ja kysyvästi kirkuen lensivät linnut ylitseni
pesäpaikkaa hiuksistani tähyten.
Liikkumatta minä makasin, vain oman itseni
seurassa.
Päivien kierrosta en laskenut, taivaanrantaa en
tähynnyt,
ja silmieni kaivot heijastivat vain uneksijan
murhetta,
itsestään kylläätyvää ja tarkoituksetonta.

☆ ☆ ☆

Maisema antoi minulle voimansa ja se tuli
ihmisen voimaksi minussa.
Minä sain kaipuuni takaisin, kaipuun olla
enemmän kuin luonto.

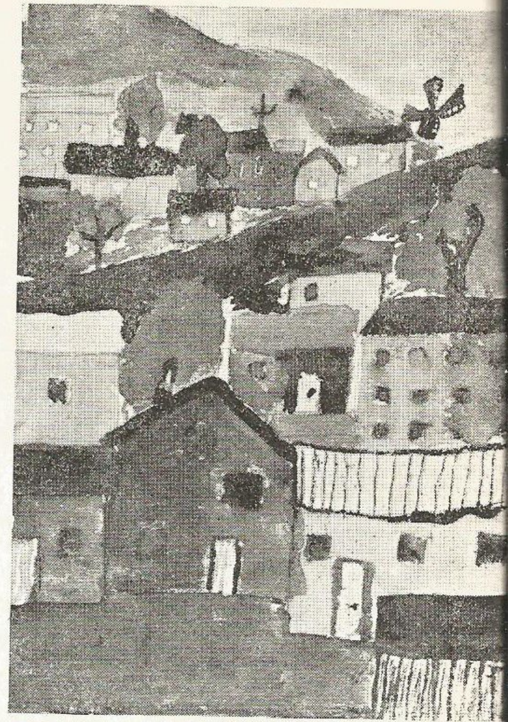
Tuuli lakaisi ylitseni ja jätti levottomuuden
ja lintujen kirku on kuin nälkäisten lasten itkua.
Tämä ei ole minua varten. Toisaalla minua
odotetaan.
Liian hitaasti virtaavat joet tässä maisemassa.
Kaikki tapahtuu toisaalla.
Toisaalla ratkaistaan elämä ja kuolema.

Maahan kasvaneena kuuntelin, unessanikin
odotin.
Kunnes eräänä päivänä
nukkuvien korvieni simpukankierteissä
väkevä kutsu:
Tuhannet ihmisjalat rummuttavat maata. Kan-
sani taistelijat vyöttävät itsensä.

Avasin silmäni ja sanoin: Niin, minä tulen.
Silmieni kuvastimessa repesivät pilvet:
minä olen ihminen, tekoihin luotu.
Riemusta vavahtaen irtosivat käteni maisemasta:
Minä olen Maammo Runontekijä, veljeni
kutsuvat minua.

Hiuksiini pesineet linnut lensivät säikkyen pois
ja maa kumahteli jalkojeni alla
kun ihmisenmittaani jälleen nousten
taakseni katsomatta jätin
hitaasti virtaavien jokien maiseman.

Piirtämisen iloa

1

"Äiti, anna paperia ja kynä! Liisa tahtoo piirtää."

Hartaana tarttuu pikku palleroinen kömpelösti kynäänsä ja oitis on paperille syntynyt mitä ihmeellisimpiä kuvioita. Jos lapsella on vielä värit käytettävissä saa vanhempi melkein aina ihmetellä sitä voimakasta ja värikästä teosta, joka tällöin syntyy.

Useinkaan me vanhemmat emme alkuunkaan ymmärrä mitä paperilla oleva väriläikkä tai sinne tänne kiemurtelevat viivat esittävät. Anteeksiantamattoman virheen tekee kuitenkin se, joka välinpitämättömästi ja usein pienoisella ivailullakin suhtautuu lapsen piirustukseen. Olet varmaan huomannut, miten halukas lapsi on selittämään työtään. Viivojen seasta hän löytää äidin, isän, siskon ja veljen ja väriläikkä voi olla vaikka huone, jossa olet monet vuodet viettänyt ja jonka lapsesi on omallanäkemyksellään kuvannut. Ei vain se, että päästäksesi lapsestasi vähäksi aikaa "rauhaan" antamalla hänelle tarpeelliset välineet piirustelemiseen, ole tarpeeksi. Pieni innostava sana, joskus vähäistä ohjausta ja ennenkaikkea keskustelu syntyneestä piirustuksesta nostaa lapsen harrastusta ja innostusta monin verroin. Kukapa jaksaisi olla työhönsä innostunut, jos kukaan ei koskaan osoita siihen minkäänlaista kiinnostusta.

2

Yleensä on vaikeata monissakin perheissä saada lapsille tarpeellisia askarteluvälineitä, niiden suhteettoman kalliin hinnan vuoksi. Herättämällä jokaisessa lapsessa piilevän suuren innostuksen piirtämiseen, autetaan lasta samalla hankkimaan itselleen usein koko elämän ajan kestävä harrastus. Paperin ei tarvitse olla kallista taiteilijoiden käyttämää, vaan aivan tavallinen puotipaperi kelpaa erinomaisesti.

Olen tavannut useita vanhempia, jotka ovat tallettaneet lastensa piirustukset vuosien takaa. Nämä piirustukset palauttavat heidän mieliinsä lapsensa eri kehitysvaiheet ja ovat heille ja tietysti myös lapselle monen ilon aiheena.

Kansainvälisen Lastensuojelukonferenssin Suomen Päätoimikunta järjesti Wienin lastensuojelukonferenssin merkeissä lapsille piirustuskilpailun.

Oli todella suuri ilo tarkastella kilpailuun lähetettyjä luomuksia. Mikä väriloisto, naivi lapsenomaisuus, varma kynänkäyttö ja ennenkaikkea mikä piirtämisen ilo kuvastuikaan niistä. Pientä kateutta ja haikeutta tuntien niitä katseli ja vaikea oli todellakin ratkaista mikä niistä oli muita parempi, sillä jokaisessa piirustuksessa oli jotakin, jonka perusteella siitä ei voinut olla pitämättä.

Tunnettuahan on, että mitä vanhemmaksi lapsi tulee, sitä suuremmaksi kasvaa hänen itsekritiikkinsä ja tästä

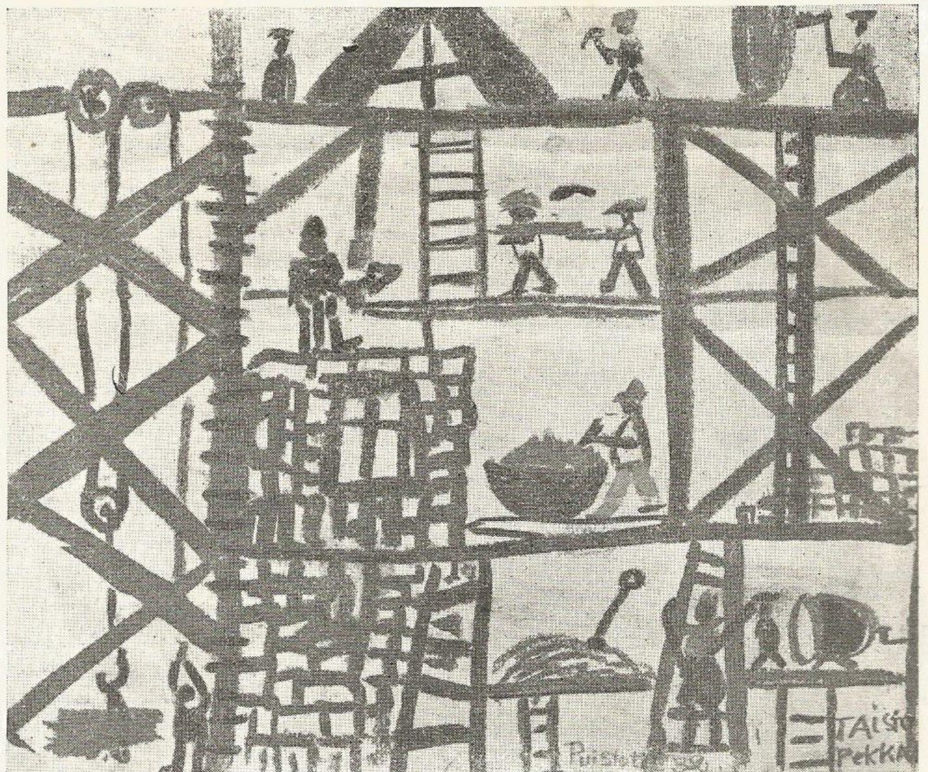

3

seurauksena hän pyrkii kaikin mahdollisin tavoin, myös piirustuksissaan, jäljittelemään vanhempia. Tällöinhän on luonnollinen seuraus se, että piirustuksen taso laskee menettäessään omaperäisyytensä ja rohkeutensa.

Tämä ilmiö oli selvästi havaittavissa myös tässä lasten kilpailussa. Yleistä ihastusta herättivät alle seitsemän vuotiaan Irina Noramiehen raikkaat ja värikkäät piirustukset. Katselijat eivät voineet olla nauramatta reippaasti ja osuvasti kuvatulle saunakohtaukselle ja suorastaan ihastuksesta mykkinä katselimme hehkuvia maisemia, joita jokainen taiteilijakin olisi voinut kadehtia. Hänen kynänkäyttönsä oli myöskin varmaa ja sommittelunsa erittäin sopusuhtaista. Hänen kolmivuotiaana piirtämänsä henkilökuvat jäivät pysyvästi mieleen yksinkertaisuudessaan ja yksityiskohtia halveksivana.

12- vuotiaan Taisto Pekalin'in sommitelmaltaan ja värien niukkuudessa vaikuttava rakennustyökuva ansaitsee myös aivan erikoista huomiota osakseen. Iloinen tämä poika oli myöskin sarjansa ensi palkinnosta, sillä hän kirjoittaa mm. seuraavasti toimikunnalle palkinnon saatuaan: "Olen päättänyt ruveta piirtämään kunnollisesti. Jos opin piirtämään, piirrän vain satuja lapsille. Piirtämisestä ja saduista olen aina pitänyt kaikkein eniten. Nyt minulla on taas kuin joulu. Minulla on ollut vähän tarvikkeita, nyt taas minulla on. — Minulla on veli, joka sanoo yrityksilleni aina: "BÖÖ!" Mutta nyt veljeni tietää, että kannattaa yrittää. Isä varoitti minua ylpeydestä. Ylpeys käy lankeemuksen edellä. Tiedän, ettei kannata olla ylpeä ja mahtava."

4

5

Parhaista piirustuksista järjestettiin näyttely Wienissä konferenssin yhteydsesä. Näyttely herätti suurta huomiota. Näyttelyn loputtua oli edustajillamme täysi työ yrittäessään saada edes joitakin piirustuksia takaisin kotimaahan, sillä ihastuneet muiden maiden edustajat. Aina Kiinaa, Koreaa ja Englantia myöten halusivat välttämättä viedä töitä mukanaan muistona konferenssista ja tervehdyksenä Suomen lapsilta omaan maahansa. Joitakin töistä lahjoitettiinkin eri maiden edustajille, jotka olivat niistä kovin kiitollisia.

Näyttelyitä tullaan järjestämään myöskin omassa maassamme, jotta asiasta kiinnostuneilla on tilaisuus tutustua kilpailun laajaan materiaaliin. Varmaa on, että moni, nähtyään näyttelyn, on valmis yhä enemmän innostamaan lapsiaan kynän ja siveltimen käyttöön. Monilla parhaimpienkaan taiteilijoiden töillä ei ole meille koskaan sellaista arvoa, kuin omien lapsiemme innolla ja hartaudella luoduilla piirustuksilla, jotka olemme panneet seinällemme joko pahville liimattuina tai jopa kehystettyinä, ja jotka antavat väriä ja iloa koko kodillemme.

M-O-A.

1. **Tämä ilmeisesti vaasalainen näkymä on 10-vuotiaan H. Latvan Vaasan Keskuskansakoulusta.**

2. **Vauhtia ja sulavuutta on 9-vuotiaan E. Raatikaisen piirroksessa, jossa pojat kierittävät lumipalloa.**

3. **Tornion Yhteislyseon oppilas Anja Skants on 12-vuotias ja tällainen hänen näkemyksensä poroista ja lappalaisista.**

4. **11-vuotiaan Taisto Pekkalinin hauska työaiheinen piirros. (Helsinki).**

5. **5-vuotiaan Irina Noramiehen näkemys suomalaisesta saunasta.**

Seuraavassa yritetään valaista niitä vaikeuksia, joita lähinnä juuri työväenluokan keskuudessa avioelämän tiellä esiintyy. Yritämme tarkastella tätä kysymystä aina siitä lähtien, jolloin etsitään kosketusta toiseen sukupuoleen ja selvittelemme lähinnä asian psykologisia tekijöitä, ja miehen näkökulmasta katsottuna.

Toisen sukupuolen kanssa kosketukseen pyrkimyksen vaikutteet saattavat olla moninaiset, mutta perimmäisinä tekijöinä ovat kuitenkin sukupuoliset tunteet. Tämä näkyy jo siitäkin, että varsinainen mielenkiinto toista sukupuolta kohtaan herää vasta sitten kun saavutetaan sukupuolinen kypsyys. Alussa tämä vetovoima toiseen sukupuoleen on monessa suhteessa tiedostamatonta, siis ts. ei lainkaan olla selvillä siitä, mistä tämä mielenkiinto johtuu, vasta myöhemmässä vaiheessa, iän karttuessa, pyrkimys saa kiinteämmän, selvästi seksuaalisten tunteiden värittämän muodon. Tällöin tuleekin jo näkyviin ensimmäiset vaikeudet, jotka ilmenevät etupäässä vain naisten osalta, ja johtuvat vallitsevien moraalikäsitteiden miehille ja naisille asettamista erilaisista velvoituksista. Onhan nimittäin niin, että ns. avioliiton ulkopuolella tapahtuvaan sukupuoliseen yhtymiseen suhtaudutaan naisten kohdalla paljon ankarammin kuin miesten. Onpa asia miesten suhteen usein niin, että miehelle katsotaan vain kunniaksi, miten usein hän on pystynyt "valloittamaan" naisen. Tavallaan yllättävää on tässä suhteessa se, että vaikka miesten keskuudessa saatetaan tuomita hyvinkin jyrkästi esim. toisen miehen pettäminen, niin naista valloitettaessa hyväksytään ja pidetään sallittuina miltei minkälaiset keinot tahansa. Kuulee usein miesten kerskailevan sillä, että on "valloittanut" naisen, mitä epämoraalisimmin keinoin, valehtelemalla, avioliittolupauksin ine. Rakkauden vannominen, joka tapahtumahetkellä, voimakkaan seksuaalisen tuntee värittämänä saattaa olla jossain mielessä aitoakin, mutta jolle seuraavana päivänä saatetaan nauraa, näyttää kuuluvan ikään kuin luonnollisiin keinoihin naista valloitettaessa. Tietysti näin ei ole asia kaikkien miesten suhteen, mutta tuskin milloinkaan, ei ainakaan allekirjoittajan kohdalla ole tapahtunut koskaan, että tuollaista yleismoraalisessa mielessä täysin epärehellistä tekoa miesten keskuudessa tuomittaisiin. Näitä miesten edesottamuksia, jotka voivat nuorelle tytölle koitua hyvinkin kohtalokkaiksi, ruokkii nuorten miesten keskuudessa, yleisen mielipiteen ohella, monet roskalehdet, joita nuorukaisten keskuudessa luetaan suurella kiinnostuksella. Toisaalta ei käy kuitenkaan kieltäminen, etteivätkö mainitut julkaisut jossain mielessä toimisi myös patoutuneiden seksuaalisten tunteiden varaventtiilinä, mutta ilmeistä on, että niiden kielteinen vaikutus on huomattavasti suurempi.

Valtaosa kaikista ihmisistä solmii kuitenkin ennemmin tai myöhemmin avioliiton. Näin ollen ne kielteiset kokemukset, jotka joudutaan nuoruudessa kokemaan, eivät useinkaan aiheuta pysyviä häiriöitä ainakaan siinä mielessä, että ne yleensä tekisivät mahdottomaksi avioliiton solmimisen. Ilmeistä kuitenkin on, että tälläiset kokemukset aiheuttavat sielunelämään säröjä, jotka vaikuttavat koko mahdollisesti solmittavan avioliiton ajan.

Mistä sitten johtuu miehen ja naisen välille syntyvä vakavampi kiintymys? Missä on rakastumisen salaisuus? Täytyy sanoa, että tämä kysymys on suuressa

Mies kirjoittaa

AVIOLIITON ONGELMISTA

I

SUKUPUOLISEN VETOVOIMAN HERÄÄMINEN JA ENSI SEURUSTELU

Monelle nuorelle ihmiselle saattaisi olla varsin onnekasta, jos he ennen avioliiton solmimista olisivat edes osapuilleen selvillä niistä moninaisista vaikeuksista, joita he matkallaan tulevat kohtaamaan. Tietysti on jo alussa todettava, että eri tapauksissa saattavat vaikeudet olla huomattavasti toisistaan poikkeavia, mutta toisaalta on myös merkille pantava, että varsinkin samaan yhteiskuntaluokkaan kuuluvien keskuudessa saattavat vaikeudet olla huomattavasti yhdenmukaisiakin. Varallisuudella on oma osuutensa avioliiton onnistumiselle, kasvatukselliset ja muut ympäristötekijät vaikuttavat joskus ratkaisevasti ja monilla muillakin vastaavanlaisilla tekijöillä on osuutensa. Työläisperheiden lapsien kohdalla on monia vaikeuksia, jotka varakkaimmilta yhteiskuntaryhmiltä puuttuvat. Että avioeroja keskimääräisesti tapahtuu kuitenkin enemmän varakkaissa yhteiskuntaluokissa, ei suinkaan johdu siitä, että vaikeudet siellä ovat suuremmat, vaan lähinnä kai siitä, että parheen huoltaminen eron sattuessa ja uuden perheen perustaminen vaatii varoja ja toisaalta myös siitä, että vaatimukset avioliiton viihtyisyyteen nähden ovat vähävaraisilla olosuhteiden pakosta vähäisemmät. Näistä syistä usein pidättäydytään avioerosta, vaikka avioliitto jo käytännössä onkin osoittautunut epäonnistuneeksi.

määrin vielä ratkaisematta, mutta eräitä siihen liittyviä osailmiöitä voidaan sentään selittää.

Näyttää siltä, että me usein vihaamme juuri omia heikkouksiamme toisissa ihmisissä. Näin ollen tunnemme vastenmielisyyttä sellaisia ihmisiä kohtaan, joilla on samoja huonoja ominaisuuksia kuin meissä itsessämmekin. Useimmiten ei itselle lainkaan eritellä, minkä vuoksi jotkut määrätyt ominaisuudet jossakin toisessa ihmisessä meitä ärsyttävät, koska me yleensä pyrimme omatkin heikkoutemme itseltämme salaamaan. Jos meillä itsellämme on esim. taipumusta valehtelemiseen, voimme tuntea voittamatonta vastenmielisyyttä sellaisia ihmisiä kohtaan, jotka valehtelevat ja jos tätä omaa heikkoutta ei itselle tunnusteta, on ärtymyksemme sitäkin suurempi. Myös sukupuolisissa suhteissa näyttelevät edellä esitetyt seikat tärkeätä osaa. Teeskentelyyn taipuva mies saattaa tuntea voittamatonta vastenmielisyyttä teeskentelevää naista kohtaan jne. Tästä voitaisiin tehdä se johtopäätös, että vanha sanonta: "vastakohtaisuudet täydentävät toisiaan", pitäisi paikkansa. Näin ei kuitenkaan asia liene, sillä tosiasiat puhuvat toista kieltä. Pikemminkin näyttää siltä, että liian suuri sielunelämän erilaisuus on vain haitaksi, mutta siitä seikasta puhumme toisessa yhteydessä. Tietysti ei kysymystä pidä ymmärtää niin, että kaiken ihmisten keskeisen vastenmielisyyden syy olisi siinä, että emme hyväksy omia heikkouksiamme toisissakaan ihmisissä. On monia muitakin tekijöitä, jotka voivat herätellä antipatioita ja sympatioita, mutta määrätyissä tapauksissa edellä esitetyt ajatukset pitävät paikkansa. Ja toisaalta kuka tahansa voi panna merkille sen, että esim. arka ihminen hakeutuu rohkeiden seuraan, teeskentelijä aitojen ihmisten, heikot vahvojen jne., ja merkillistä kyllä, nämä määrätyissä suhteissa erilaiset ihmiset myös viihtyvät toistensa seurassa. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että näillä ihmisillä sittenkin useimmilla sielunelämän aloilla on myös selviä kosketuskohtia, siis samankaltaisuutta. Näin on asia ihmisten kesken yleensä ja niin on myös silloin kuin syntyy kestäviä eroottisia suhteita naisen ja miehen välillä.

KUINKA ON ÄIDIN ... Jatk. siv. 20.

lisuuksista monilapsisten vähävaraisten perheiden äideille ja kesävirkistyksen järjestämisestä varattomien ja vähävaraisten perheiden lapsille. Perusteellinen komiteamietintö päättyi esityksiin perhelomalaista, perheloma-asetuksesta ja sosiaalirahastolaista. Vaikka mietinnön edellyttämät toimenpiteetkään eivät merkitsisi muuta kuin osaratkaisua ja pahimpien puutteellisuuksien poistamista, olisivat nekin tervetulleita — missä viipyvät vain toimenpiteet.

Järjestöt, varsinkin työväenjärjestöt, ovat omalta osaltaan yrittäneet huolehtia perheenäitien lomanvietosta, mutta taloudellisten rajoitusten vuoksi niiden osuus on kuin pisara meressä. Vuosittain pääsee vain muutama tuhat äitiä ilmaisesta lomahuollosta osalliseksi, vaikka parempi sekin kuin ei mitään. Monet helsinkiläisäidit tuntevat Päiväkummun lepokodin, moni on saanut kerätä siellä voimia, ja moni perheenäiti odottaa varmaan tälläkin hetkellä iloila sitä hetkeä, jolloin pääsee sinne, samoinkuin moni pienviljelijäemäntä odottaa kärsimättömästi Lautsian lomakodin ovien avautumista.

Niille harvoille perheenäideille, jotka saavat nauttia lomasta täysin siemauksin, toivotamme kaunista säätä ja virkistystä ja niiden tuhansien, satojen tuhansien perheiden äideille, jotka saavat uurastaa kesän helteessä, toivomme sellaisie perheitä, jotka käsittävät, että myös äidit tarvitsevat lomaa ja järjestävät heille edes muutaman huolettoman päivän.

S. T.

OLEN YKSI MONISTA ... Jatk. siv. 10.

tenkodin yksinäinen lapsi, arka ja nujerrettu, alemmuudentunteen painama kunnan hoidokki, naiseksi kehittynyt invaliidityttö, joka tunsi kaikin tavoin olevansa ulkopuolella ikäistensä elämänilon, jota toiset katselivat säälitellen, toiset julkean vahingoniloisena: onneksi en minä ole tuollainen!

Kun häkkilintu oli lentänyt omaan vapauteensa, ei sijoittautuminen siellä ollut niinkään mutkatonta. Ikävyydet ja pettymykset seurasivat toisiaan.

Kanssaihmiset näkivät luonnollisesti tytössä vain pyrkimyksessään epäonnistuneen ihmisen, kukapa olisi tullut ajatelleeksi, että pääosaltaan hänessä voitiin nähdä määrätyistä olosuhteista johtuvien syiden seuraukset.

Kymmenisen vuotta työskenteli Martta tehtaassa, kunnes hänen oli jätettävä se lapsensa vuoksi ja ryhdyttävä hankkimaan tälle sekä itselleen toimeentulo sellaisella työllä, jonka rinnalla hän saattoi myös päivisin huolehtia pienokaisestaan. Miten tarpeellinen olisikaan ollut nyt jokin itsenäinen ammattitaito. Vaikka sitä ei ollut, Martta hankki vähittäismaksulla ompelukoneen ja päätti selviytyä sen turvin. Nyt ovat pahimmat vuodet takana. Martti-poika on jo 14-vuotias. Hän menestyy erinomaisesti opinnoissaan ja tuo kotiin hyviä todistuksia, vaikka niiden hankkimisen rinnalla hänenkin on jo tehtävä osapäivätyötä juoksupoikana.

Martta polkee terveellä jalallaan ahkerasti konettaan. Sauma liittyy saumaan, hiha miehustaan, tasku paikoilleen. Valmiiden töiden pino kasvaa. Ne haetaan. Uusia tuodaan. Tuodaan valmiiksi leikattua työtä suuresta liikkeestä. Nuoresta tytöstä Martta olisi itse halunnut oppia leikkaamaan, tulla ammattitaitoiseksi ompelijaksi. Hän polkee konetta ahkerasti ja senvuoksi on vaikea uskoa, ettei siitä kuitenkaan kerry enempää kuin vajaa kymmenentuhannen markan kuukausitulo. Mutta tämähän onkin kotityötä, jota monet tekevät vain taskurahojen vuoksi! Tämähän on teettäjälle edullista: työntekijän työvälineet, työhuone. Ei tarvitse kesälomakorvauksia, ei sairausavustuksia ...

Postiluukku raksahtaa. Martta lähestyy ovea. Vain lehti. Ja hän on jo viikkomäärin odottanut tietoa invaliidiavustuksestaan. Senhän pitäisi tulla neljännesvuosittain, nyt on jo kuitenkin toukokuu eikä ensimmäistäkään erää ole vielä jaettu. Tarpeen olisi vähäinenkin summa, viime vuoden osalta se oli 36 000 siviili-invaliideilla, sotainvaliideilla noin puolta suurempi. Invaliidejakin kun on kahdenlaisia.

Martta Riikonen, invaliidi-äiti, on yksi niistä monista, jotka ponnistelevat rinnallamme puutteellisen työkykynsä vuoksi suurien vaikeuksien keskellä ilman että monikaan pysähtyy ajattelemaan, miten turvatonta heidän elämänsä on, miten heiveröistä yhteiskunnan taholta tuleva tuki.

Martta ei ole kuitenkaan niitä, jotka masentuisivat ja hellittäisivät otteensa vaikeuksien keskellä. Hän on avartanut itseään monenlaisilla tiedoilla, hän seuraa elämää eikä tyydy vain siihen mitä on. Invaliidien niinkuin muidenkin on myös itse ponnisteltava omien olosuhteittensa parantamiseksi, hän sanoo. Ja jotta jaksaisin puolustaa oikeuksiani, toivon Elvi Sinervon tavoin, että "tulisin sisukkaammaksi ja iloisemmaksi", Martta tuumii.

Ja hänen sanansa jäävät soimaan ompelukoneen tasaiseen poljentaan, joka liittää sauman saumaan, työn valmiiden töiden joukkoon. Ne viedään suureen liikkeeseen. Ja jokaiseen saumaan on ommeltu kiinni ahkeran invaliidi-äidin yksinäinen huokaus: Kunpa voisin tulla sisukkaammaksi ja iloisemmaksi ...

S-L.

ASIAMIEHET! Muistakaa huolehtia puolivuositilausten uusimisesta. Asiakkaille kannattaa kertoa, että ensi numeron yhteydessä ilmestyy jälleen sisältörikas käsityöliite "Uusi Nainen neuloo ja ompelee".

Lomaleirin iloa

Pienviljelijäin emännät ovat todellisia tuhattaitureita: he ovat kotiapulaisia, karjanhoitajia, lastenhoitajia, vieläpä raskaat peltotyötkin ovat monasti heidän harteillaan. V. 1950 maatalouslaskennan mukaan on meillä alle 25 hehtaarin tiloja 68 % kaikista viljelmistä ja nämä tilat ovat juuri sellaisia, joilla emäntä suorittaa kaikkia maataloustöitä. Erään tutkimuksen mukaan alle 5 hehtaarin tiloilla vain joka viidennellä emännällä on apulainen, 5—15 hehtaarin viljelmillä joka kolmannella ja 15—25 hehtaarin tiloilla 2/3:lla. Apulaisten luku kohoaa viljelmän koon kasvaessa jyrkemmin kuin omien lasten luku. Ja kun pienviljelijäemäntä on näin suorastaan korvaamaton kodissaan, ei ihme, että eräskin pohja-

Kuinka on äidin loman laita?

— Minne menet lomalle, jäätkö kotiin, matkustatko maalle sukulaisten luo vai vallan ulkomaille. — En tiedä vielä, mutta joka tapauksessa aion rentoutua oikein perinpohjin. Makaan jossakin ruohikossa, annan auringon paistaa ja hyttysten surista.

Tämän tapaiset keskustelut ovat luonteenomaisia juuri tälle vuodenajalle, elleivät olympialaiset ole sotkeneet loma-aikeita perin pohjin. Jokainen säännöllistä työtä tekevä pumppaa kesän aikana uutta elinvoimaa itseensä säilyttääkseen normaalin työkuntonsa, ja jokaiselle vieraan työtä tekevälle on lomaoikeus turvattu oikein lailla. Tosin yleinen vuosilomalaki on ollut voimassa vasta alun toistakymmentä vuotta, mutta sittenkin kyllin pitkän ajan, jotta sinä aikana olisi jo voitu muistaa sen ulkopuolelle jäänyt suuri ryhmä, perheenäidit. Maassamme on noin 700 000 kotia ja lähes yhtä monta perheenäitiä, jotka 13—14-tuntia päivässä tekevät rasittavaa työtään perheen hyväksi. Kuinka monella heistä, varsinkaan varattomilla, on mahdollisuutta viettää vuosilomaa — eipä monellakaan, vaikka he, jos ketkä, kaipaisivat sitä ja ansaitsisivat sen. Loman puuttumisella lienee oma osuutensa siihen, että, kuten eräässä tutkimuksessa todetaan, esim. maanviljelijäemäntien keski-ikä on pienin, 36,3 vuotta, 5 ha pienemmillä tiloilla ja suurin, 45,1 vuotta, suurimpien tilojen ryhmissä.

Perheenäidin loma on yhtä vaikeasti järjestettävissä niin vähävaraisissa kaupunkilaiskodeissa kuin pienviljelijätalouksissakin. Jos vähävaraisen kaupunkilaisperheen äiti käy ansiotyössä ja saa työpaikastaan loman, ei se monastikaan merkitse hänelle lepoaikaa, vaan samanlaista raskasta ponnistelua kuin vuoden muinakin päivinä. Korjattavia vaatteita ja pestävää pyykkiä on kerääntynyt nurkat täyteen, ja niin kuluvat lomapäivät pyykkituvassa tai sisällä huoneessa. Ja kun viimeinen lomapäivä on illassa, tuntee äiti itsensä yhtä väsyneeksi kuin lomalle lähtiessään — työ ja varojen puute tekevät tyhjäksi vaatimattomammankin matkan maalle.

laisemäntä sanoi, kun hänelle lomaa ehdotettiin: Sillä, jonka aivoissa tällainen itu on syntynyt, ei ole varmaan ikään ollut itikoita, kersat mieskin hoitaa, mutta itikoota ei kukaan. "Itikat", "kersat", hienoinen pelko miehen edesottamuksista loman aikana ja monet muut seikat asettavat taloudellisten vaikeuksien lisäksi esteitä perheenäidin vapaalle ja huolettomalle lomanvietolle, mutta kaikki nämä vaikeudet ovat voitettavissa, jos hyvää tahtoa riittää ja jos yhteiskunta tekee sen, minkä se on velkaa yhteisönsä perussolun, kodin, uupumattomalle vaalijalle.

On laskettu, että meillä on ainakin 100 000 äitiä ilmaisen lomahuollon tarpeessa — vaikka tämä luku tuntuu kovin vaatimattomalta. Eduskunnassa on varattomien äitien lomanvieton järjestämiseksi tehty — tuskin liioittelemme, jos sanomme kymmeniä aloitteita. Ennen sotia ei eduskunnassa tosin ollut kuin pari kolme sellaista henkilöä, jotka katsoivat asian antavan aihetta toimenpiteisiin, mutta sotien jälkeen on perheenäitejä muistettu useinkin, jopa niin usein, että ihmetyttää, miksei asiassa ole päästy juuri puusta pitkään. Jos vilpitöntä halua olisi ollut, että asian järjestäminen varmaankaan olisi tuottanut mitään vaikeuksia. V. 1945 jälkeen on tehty aloitteita perheenäitien lomakylien perustamisesta, sopivien maa- ja vedenranta-alueiden luovuttamisesta lomakylien, kansanparantolain ja viikonloppukohteiden perustamista varten, lapsirikkaiden perheiden äitien vapaista lomista, pienviljelijäperheiden emäntien lomanviettopaikkojen järjestämisestä, maksuttomasta lomanviettopaikasta vähintään 7-lapsisten perheiden äideille, määrärahasta vähävaraisten perheiden lomanvieton matkakustannuksiin jne. Valitettavasti vain jokaisen aloitteen kohtalona on ollut sen raukeaminen tai hylkääminen. Ainoaksi lainsäädäntötoimeksi on toistaiseksi jäänyt valtioneuvoston päätös vuodelta 1948 vähävaraisille äideille järjestetyn kesävirkistyksen valtionavusta.

Viime vuonna valmistui huolto-ohjelmakomitean mietintö maksuttomien lomien järjestämisen mahdol-

Jatk. siv. 19.

KÄÄPIÖ . . . Jatk. siv. 14.

ehkä sielultanikin kääpiö? Ei, en uskoisi sitä. Mutta olen umpimielinen eikä kukaan viitsi vaivautua ottamaan minusta lähemmin selvää. Kuitenkin olen toivonut aina naisystävää, joka pitäisi minustakin, vaikka itse olisikin kaunis ja muittenkin ihmisten suosima.

Nuori Irmeli on ollut vasta pari kuukautta virastossa. Miellyin häneen heti. Hän ei ole vain soreakasvuinen nuori tyttö, vaan hän on myös kiltti ja hyväsydäminen ihminen. Kun hän tuli virastoon olivat monet työtovereistani kesälomalla ja niin tutustuin häneen tavallista helpommin joutuessani häntä aluksi neuvomaan töissä. Hän ei tuntunut huomaavan ulkonäössäni mitään merkillistä.

Irmeli tulee tavallisesti työhön juuri viime minuuteilla, usein hieman myöhästyneenäkin. Minä olen jo silloin aloittanut työni, mutta kun Irmeli päällysvaatteet riisuttuaan tavallisesti menee peilin eteen kampaamaan paksua ruskeaa tukkaansa, keskeytän työni ja vain katselen häntä. Minusta on hauskaa katsella hänen hyvinmuodostunutta olemustaan. Hän on minulle kerta kaikkiaan nuoren naisen ihanne.

Mutta Hilkka-rouva osasi selittää pahoin päin tämänkin vilpittömän ihailuni. Eräänä päivänä kun tulin wc:stä, pysähdyin huoneemme oven taakse kuullessani nimeäni mainittavan isällä. Hilkka sanoi Irmelille: "Kuule, varo Marttaa. Hän on epänormaalilla tavalla sinuun kiintynyt. Hän aina kehuu sinun henkisiä ja ruumiillisia ominaisuuksiasi minulle. Olethan huomannut, että hän usein panee kätensä olallesi tai kaulallesi, jos joudutte lähekkäin. Ja aina kun olet peilin edessä, hän keskeyttää työnsä ja katsoo sinua." — "Ihanko totta, en minä ole sitä huomannut", kuului Irmelin hämmästynyt ääni.

Aukaisin oven ja molemmat vajosivat nopealla liikkeellä työhönsä. Mutta Irmelin huomasin usein sinä päivänä katsovan minua tutkivasti. Epäluulon siemen oli langennut otolliseen maahan.

Tänään aiheutin pienen kohtauksen, joka pani minut epäilemään, että taidan sittenkin olla kääpiö myös sielultani. Irmeli oli ollut edellisenä iltana Hilkan luona. Tiesin sen etukäteen, sillä niistä "hipoista" oli puhuttu jo viikkoja ennen. Tänä aamuna sitten muisteltiin edellisen illan ja yön tapahtumia. Hilkka kertoili Irmelin valloituksista ja Irmeli nauraa kiketteli kuten muutkin hänen ikäisensä.

Tunsin taas vuosien takaisen katkeruuden heräävän ja tulin pahalle tuulelle. En puhunut juuri mitään. Laskukoneestani loppui nauha ja nousin lähteäkseni hakemaan vahtimestarilta uutta. Samalla aikaa lähti myös Irmeli asialle päällikön luo. Hän oli ennemmin ovella, avasi sen ja teki kädellään minulle eleen: ole hyvä. Silloin tein mielettömästi. Kaikki alitajuinen vihani nuoruutta ja kauneutta kohtaan kuohahti pinnalle. Minä iskin kädelläni kaikin voimin häntä selkään ja puuskahdin: mene itse.

Irmeli horjahti, kyyneleet tulvahtivat hänen silmiinsä ja hän sopersi: "Tuota sinun ei olisi pitänyt tehdä. Tiedäthän, keuhkoni." Niin, tiesin, mutta en sillä hetkellä muistanut ja tuskinpa olisin välittänyt vaikka olisin muistanutkin. Irmelillä on varhaisnuoruudessaan ollut keuhkovika ja häntä on sen johdosta leikattu.

Painostava tunnelma vallitsi huoneessa palatessani. Minä, kylmä ja hillitty Martta Vaara olin sopimattomalla tavalla paljastanut itseni, kääpiösieluni. Olin nolo itseni edessä.

Aamiaiselle lähti kantapaikkaani vain minä. Mutta juuri kun olin puurolautaseni kanssa päässyt pöydän ääreen, tuli Irmeli. Hymyilin ja viittasin pöydän ääressä olevaan tyhjään tuoliin. Se oli minun anteeksipyyntöni. Irmeli ymmärsi. Saatuaan annoksensa hän tuli pöytääni. Juttelimme niinkuin ennenkin, ehkä hieman ystävällisemmin. Minun oli hyvä olla. Irmeli on sittenkin viisas, sydämeltään viisas, sillä hän ymmärsi, etten iskullani tarkoittanut häntä, Irmeliä, vaan sitä nuoruutta, jota minulla ei koskaan ole ollut.

Anneli Alava.

Uusi Nainen LÄHTI REISULLE

Uuden Naisen iloiset illat ja pukuesittelyt ovat kuluneen talven aikana antaneet paljon puheenaihetta ja herättäneet vilkasta mielenkiintoa lukijoittemme keskuudessa. Viime syksynä, tarkemmin sanottuna lokakuun 14. päivänä lehdellämme oli oma muotinäytöksensä Helsingissä, ja sen erinomaisesta onnistumisesta syntyi ajatus järjestää lehden omia iloisia iltoja, joissa pirteiden välipalojen ohella esiteltäisiin Uuden Naisen suunnittelemia jokanaisen pukumalleja, jotka käsittävät työ-, arki- ja juhlapukuja. Uuden Naisen uutterilla sisaruksilla, jotka ovat voimiaan säästämättä kuluneen talven aikana olleet valmiit uhraamaan kaiken vapaa-aikansa tähän työhön, on nyt takanaan 35 erinomaisesti onnistunutta tilaisuutta, joiden jälkeen he ansaitsevatkin kunnollisen kesäloman ja parhaat kiitokset harrastuksesta lehteämme kohtaan.

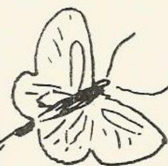
Koko talvikauden Uusi Nainen oli iltoineen pyörisellyt vain omilla nurkilla, nimittäin Uudellamaalla, mutta mieli paloi kiihkeästi myös kauempana olevien lehden ystävien luo. Niin kiteytyi lopulta ajatus lähteä Kemin ja Oulun tienoille, jonne tehtiin vierailu huhtikuun lopulla neljän "tytön" voimalla. Lähemmäs pari viikkoa kestäneen kierroksen aikana pidettiin kymmenen Uuden Naisen iloista iltaa ja kahdeksan niistä onnistui yleisön puolesta kerrassaan loistavasti. Uusi Nainen voi vain puolestaan toivoa, että myöskin yleisön mielestä tilaisuudet olisivat olleet onnistuneita. Uusi Nainen pyytää kiittää kaikkia tilaisuuksien onnistumiseksi puuhanneita pohjois-Suomen uusia naisia sekä niitä ouluttaria ja kemittäriä, jotka esiintyivät pukuesittelijöinämme.

Tämän kiertueen pohjoisin paikka oli Tornio, mutta mieli olisi tehnyt pistäytyä Rovaniemen kautta aina Ivalossa asti olevien lukijoittemme luona. Ajan vähyyden vuoksi tämä unelma oli toistaiseksi haudattava — mutta vain toistaiseksi! Ja siihen asti kaikille: kiitoksia ja näkemiin!

Kuvassa Uuden Naisen sisarukset, vasemmalta oikealle: Irma Eskolin, Rauni Veivo, Orvokki Hakkarainen ja Sirkka-Liisa Lähteenoja.

Päiväperhosen tarina

SATU

Joukko majavia puuhaili vuolaan joen rannalla. Ne raahasivat risuja, jyrsivät oksia ja muurasivat savesta ihmeellisiä luolia. Niillä oli kova kiire, sillä niiden suunnitelmiin kuului rakentaa joen rannalle kokonainen kylä ja jokeen mahtava pato. Ne uurastivat päivät päästään. Ja saatuaan padon valmiiksi ne ryhtyivät rakentamaan uusia ja entistä mahtavampia patoja. Vuodesta toiseen ne ahersivat joen rannalla, joen, joka virtasi leveänä ja vuolaana tiheiden metsien halki.

Joen luona asui myös päiväperhosia. Aamulla ne ryömivät koteloistaan ja lentelivät virran yläpuolella, mutta illalla ne vaipuivat veteen ja virta vei ne mukanaan. Ne elivät vain yhden päivän.

Eräs nuori, kärsimätön päiväperhonen, joka oli pinnistäytynyt ulos kuorestaan liian aikaisin ja siksi eksynyt toisten joukosta, sattui elinpäivänsä aamuna lentämään lähelle majavien rakennustyömaata. Se istahti huojuvan kaislan tupsuun, suoristeli kiiltäviä siipiään ja jäi ihmettelemään outojen olentojen puuhia.

Muudan vanha majava huomasi päiväperhosen, jätti hetkeksi työnteon ja astui lähemmäksi. Päiväperhonen hämmentyi. Se venytteli siipiään ja pyöritteli pientä päänuppiaan, eikä se aluksi uskaltanut sanoa sanaakaan. Majavakin pysyi vaiti ja katseli ihmetellen päiväperhosen siipiä, jotka kiilsivät auringonpaisteessa.

— Ota minut mukaasi rakentamaan kyliä ja siltoja ja suuria patoja, kuiskasi päiväperhonen viimein.

Majava pudisti hämmästyneenä pientä päätään. — Siitä ei tule mitään, se sanoi. — Ethän jaksa jyrsiä poikki edes ohuinta kaislan kortta. Sinun tehtäväsi on vain tanssia joen yläpuolella.

Mutta päiväperhonen ojenteli läpikuultavia siipiään. — Minä olen nuori, se sanoi. Synnyin vasta tänä aamuna. Voimani ehtivät vielä kasvaa.

Ja päiväperhonen varjosti etujalallaan silmiään ja katseli majavien rakentamia kyliä ja patoja ja jokea, joki hiljalleen virtasi eteenpäin kaukaa metsän keskeltä. — Minä tahdon tuonne kauas, missä ei ole vielä yhtään patoa, sanoi päiväperhonen. Ja äkkiä se lennähti aivan majavan kuonon eteen ja viittoili innoissaan pienillä etujaloillaan. — Lähde mukaani, se rukoili majavaa. — Meidän on rakennettava yhä korkeampia ja korkeampia patoja, ymmärrätkö?

Mutta majava nauroi säälivästi. — Ennenkuin olisimme päässeet edes perille saakka, on yö, eikä sinua enää ole, vastasi majava. — Padon rakentaminen kestää kauan, mutta sinun elämäsi on vain yhden päivän mittainen. Kyliä ja patoja ei voi rakentaa yhdessä päivässä. Minä elän tuhat kertaa kauemmin kuin sinä. Tuhat sinun ikääsi minä olen jo asunut ja rakentanut yhdessä majavaheimoni kanssa. Minä olen tottunut majaviin, ja siksi pysyn heidän kanssaan.

Päiväperhonen ei ymmärtänyt, mitä majava tarkoitti. — Etkö sitten voi tottua minuun? se kysyi ihmetellen ja tuli alakuloiseksi. Se lennähti takaisin kaislantupsuun ja laski siipensä suppuun. — Yhdessä päivässä ei ehdi tottua, ja huomennahan sinua ei ole, vastasi majava ja kääntyi sitten jatkamaan työtään.

Päiväperhonen katseli kauan majavien puuhailua. Aurinko oli ehtinyt jo korkealle taivaalle. Onko minun elämäni vain yhden päivän mittainen? ajatteli päiväperhonen. — Sittenhän minun on pidettävä kiirettä, enkä saa hukata hetkeäkään. Voin lentää yksinkin joen yläjuoksulle, jossa voin rakentaa yhä suurempia ja suurempia patoja.

Sitten päiväperhonen alkoi lentää. Majava-asumukset jäivät kauas sen alapuolelle. Se lensi yhä korkeammalle, korkeimpien puunlatvojen yläpuolelle, ja seurasi joen uomaa yhä ylemmäksi.

Mutta kuta kauemmin päiväperhonen lensi, sitä enemmän sen siivet alkoivat väsyä. Se laskeutui alemmaksi ja alemmaksi, ja viimein se lensi melkein kiinni joen pinnassa. "Mikä minun on?" se kyseli hätääntyneenä kuvajaiseltaan joenpinnassa. Mutta kuvajainen ei jaksanut vastata, sillä se oli yhtä väsynyt kuin päiväperhonen itsekin. "On ilta, on ilta", lauloi pienet pyörteet joen pinnassa ja kuvastivat punaista auringonlaskua.

Päiväperhonen tunsi olonsa yhä raukeammaksi. "En saa väsyä", se ajatteli, putosi veteen, ponnistautui ilmaan ja putosi jälleen veteen. Se pyristeli kaikin voimin, se ajatteli suuria patoja, jotka se oli päättänyt rakentaa jokeen. Se ajatteli majavakyliä ja siltoja. Mutta väsymys voitti sen. "Levähdän vain lyhyen hetken joen pinnalla", se ajatteli. "Huomenna jatkan matkaani."

Ja niin päiväperhonen vaipui joenpintaan. Pieni, iloinen pyörre tempasi sen syleilyynsä. Päiväperhonen ojensi väsyneet siipensä lepoon, ja sen oli hyvä olla. Koko yön virta vei sitä. Aamun sarastaessa se liukui majavakylän ohitse, mutta majavat eivät huomanneet sitä. Ne jatkoivat touhuaan hartaina ja vakavina, ja niiden padot kasvoivat hetki hetkeltä.

Joskus työn lomassa suuntasi vanha majava katseensa joelle ja kaislantupsuun, jossa päiväperhonen oli istunut. Mutta sitten tuli syksy ja kaislantupsu katkesi, eikä vanha majava sitten enää muistanut päiväperhostakaan.

Topsu.

HÄN ON NYT... Jatk. siv. 13.

yleensä vain vahinkoa. Sukupuolisesti aikuiseksi heräävä lapsi saattaa kaikista peloitteluista huolimatta joutua viettinsä valtoihin ja seurauksena saattavat olla vaikeat syyllisyyden ja alemmuuden tunteet, jotka vaivaavat koko iän. Mitään kaikkiin tapauksiin sopivaa reseptiä tässä suhteessa tuskin on olemassa. Periaatteena kuitenkin voitaneen pitää, että seksuaalisista kysymyksistä ei pitäisi tehdä mitään tuomittavaa, rikollista, niin kuin usein valitettavasti tapahtuu. Lasta olisi varovaisesti valmistettava niihin ruumiillisiin ja sielullisiin muutoksiin, joita hänessä tulee tapahtumaan.

Kokonaisuutena ottaen sukukypsyyden kehittyminen on ihmisen kaikkein merkittävimpiä kehityskausia, joka vaatii vanhemmilta ja muilta kasvattajilta ymmärtävää ja ennakkoluulotonta suhtautumista. Tämä on tärkeätä erikoisesti sen vuoksi, että väärä kohtelu juuri tuossa iässä on hyvin usein aiheena sielunelämän kieroutumille.

Normaalisissa tapauksissa päättyy puberteetti-ikä yleensä 17—19 vuoden iässä ja nuori ihminen palautuu tavallisiin uomiinsa, mutta nyt ikään kuin uutena ihmisenä, sukupuolisesti kypsänä miehenä ja naisena.

Me saatamme joskus ystävissämmekin tavata ihmisiä, jotka määrätyissä suhteissa vaikuttavat kovin lapsellisilta. Emme voi moittia heitä tyhmiksi, päinvastoin he saattavat olla hyvinkin älykkäitä, mutta esim. suhteissaan kanssaihmisiinsä he voivat käyttäytyä kuin lapset. Viha ja pelko saattaa saada heissä ylivallan pienestäkin aiheesta. Tällaiset ihmiset ovat yleensä tunne-elämältään lapsenomaisia. Nämä ominaisuudet voivat juontaa juuri puberteetti-iän kielteisiin kokemuksiin ja näiden oireiden poiskitkeminen voi yleensä tapahtua vain psykiatrin (hermolääkärin) avulla. Näin ollen onkin ensiarvoisen tärkeätä, että sukukypsyyteen kehittyvää nuorisoa ymmärretään, että heidän ongelmiansa helpoitetaan oikealla suhtautumisella, sillä vain siten voidaan kasvattaa sielullisesti terveitä ja elämänmyönteisiä kansalaisia.

Kaarrokepusero

Mallineule I: Joustinta 1 nurin 1 oikein, oikea neulotaan silmukan takareunasta.

Mallineule II: Sileää.

Mallineule III: Ruutumallin mukaan.

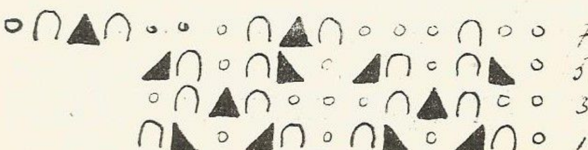
Selkäkpl: Luo 110 s. Neulo 10 sm neulemallia I. Neul oseur. kerr. puikon alussa 10 s ja lisää sitten 1 s joka kolmen silm jälkeen, kunnes puikolla on 30 lisäsilm. Neulo 23 sm mallineuletta II. Kavenna nyt hiha-aukkoa varten jokaisella seur. 8 kerroksella puikon lopussa 3 s yht. Tee vielä 10 sm, ja aloita kaarroke. Neulo ensimmäiset ja viimeiset 10 s oikein sileää, keskimmäiset 96 s mallia III. Jatka näin 4 sm. Sitten taas keskimmäiset 60 s sileää, molemmin puolin 18 s mallia III, molemmissa reunoissa 10 s sileää. Kun neuletta on 16 sm viimeisestä hihankavennuksesta ylöspäin, päätä mol. reun. kolmella kerroksella kullakin 13 s. Neulo keskim. 38 silmällä ensin kerros nureaa, sitten 2 sm sileää päärmettä varten.

Etukpl: Neulo samoin kuin selkä, paitsi että aloitat pitsikaarrokkeen samalla korkeudella kuin hihankavennus. Jaa poikkiraidan jälkeen työ kaula-aukoa varten kahtia, ja luo kum. puolelle lisää 20 s, jotka neulot sileää. Näin saat kaula-aukon kaksinkertaiseksi. Kun työ on yhtä pitkä kuin selkäkpl., päätä olkapäillä 3 x 13 s, keskimmäiset 78 s yhtaikaa.

Hiha: Ompele selkä- ja etukappaleet yhteen. Nosta sivusilmukoista kavennusten välistä puikolle 100 s. Lisää kum. reun. 10 kerroksella 2 s. Puikolla on siis 140 s. Neulo näillä 40 sm neulemallia II, kaventaen kum. puol. 1 s joka 4 smn päässä, niin että puikolle jää 120 s. Vähennä viim. kerroksella silmukat tasaisesti 56 silmukkaan ja neulo 6 sm neulemallia I ja päätä työ.

Käännä kaula-aukon päärmevarat sisäpuolelle ja neulo kiinni.

∩ = lanka puikolle
o = oikein
◢ = 1 nostaen, 1 o vedä nostettu neulotun yli.
▲ = 3 s yht.
◣ = 2 s o yht.

Maanalainen Pariisi

Kirjoittanut
JEAN LAFFITTE

Suomentanut
RITVA ARVELO

Minä, ajattelee Rose, haluaisin tulla sairaanhoitajattareksi, ja tämä kutsumus tuo hänen mieleensä Marceaun sanat: "Kun alat käsittää, että olet samanlainen kuin he..." Mitä hän tarkoitti? Olenko sitten erilainen? Tämä kysymys on pyörinyt hänen mielessään kolme päivää. Hän ei löydä siihen vastausta.

— Tekö täällä istutte, neiti Vernon?

Rose kohottaa päätään.

— Oh, anteeksi... Päivää, rehtori.

— En halua häiritä. Näin vain oven olevan raollaan. En tiennyt, että te olitte täällä.

— Korjaan aineita.

— Miksette ole pyytänyt talonmiestä lämmittämään? Täällähän jäätyy.

— En minä kauan viivy. Ja polttopuita on säästettävä lapsille.

— Mutta onhan meillä puita... Jatkakaa vain työtänne, en tahdo häiritä.

— Olen kohta valmis.

Rehtori viivyttelee ja kääntelee ainevihkoa käsissään.

— Olen hiukan levoton puolestanne, neiti Vernon.

— Kuinka niin?

— Hyvä, että tulitte tänään kouluun; minulla on teille tärkeätä asiaa.

— Kuuntelen.

— Ei, ei täällä. Pistäytykää mieluummin meille tuntien jälkeen. Vaimonikin haluaisi tavata teitä.

Richardin pariskunta asuu yksin aivan koulun vieressä. He ovat eläneet yhdessä niin kauan ja niin sopuisasti, että ovat alkaneet muistuttaa toisiaan. Heidän salinsa seinällä on kadettipukuisen nuorukaisen kuva. Varmaan heidän poikansa, jonka sanotaan olevan vankina, tuumii Rose.

Rouva Richard saapuu pyydellen anteeksi viipymistään.

— Olet tietenkin peloitellut lapsukaisen pahanpäiväiseksi, hän sanoo rehtorille, joka myös on astunut huoneeseen.

— En minä ole vielä mitään puhunut.

— Onko se sitten niin vakavaa? Rose kysyy.

— Istuutukaahan, saatte kuulla. Täällä kävi eilen poliisi.

— Vai niin. Miksi?

— Teidän vuoksenne, pikku neiti. Rauhoittukaa, he käyttäytyivät oikein asiallisesti. Toivoin melkein, että olisivat olleet röyhkeämpiä! Heitä oli kaksi ja he kysyivät, onko neiti Vernon täällä työssä, olemmeko tyytyväisiä häneen, tuleeko hän täsmällisesti tunneille, missä hän asuu ja mitä kaikkea vielä. Yhdentekeviä pikkuseikkoja... Mutta jokseenkin tunkeilevaa joka tapauksessa.

— Niin onkin.

— Olkaa varma, että me olimme molemmat hyvin tarkkoja puheissamme. Sanoimme, että asutte isänne kanssa ja että käytöksenne on täysin moitteetonta.

— Kiitos. Sanoivatko he edes, miksi olivat minusta kiinnostuneita?

— Siinä näet, rouva Richard sanoo miehelleen, meidän olisi pitänyt kysyä, miksi he tulivat. Minä luulen, että kaiken takana on jokin nimetön kirje. Ihmiset ovat joskus niin ilkeitä.

— Tai sitten, herra Richard sanoo, se johtuu siitä, että olitte poissa koulusta marraskuun yhdentenätoista.

— Mutta hänhän oli sairas ja vaikkei olisi ollutkaan, ei se heille kuulu. En minäkään olisi halunnut pitää tunteja sinä päivänä.

— Olen teille velkaa totuuden, Rose sanoo. On totta, että jäin pois tahallani.

— Siinä teitte oikein, lapsi kulta, ja olitte hyvin rohkea. Mieheni ja minä ymmärsimme sen oikein hyvin. Mutta tämä kaikki ei selvitä meille, miksi poliisit tulivat.

— Ehkä se oli vain tavallinen virkatiedustelu. Olen anonut henkilöllisyystodistukseni uusintaa.

— Aivan niin, sitä se varmaan onkin. Älkää olko levoton. Nyt saatte lasin viiniä, jotta rauhoitutte hiukan.

— Älkää vaivautuko, rouva Richard.

— Kyllä vain... Terveydeksenne!

Rose France kohottaa lasiaan.

— Poikanne terveydeksi!

Hiljaisuus.

— Hän on Englannissa. Herra Richard on kääntynyt muotokuvaan päin ja hänen katseessaan kamppailevat ylpeys ja levottomuus.

Rouva nostaa sormensa huulilleen.

— Älkää puhuko siitä kenellekään.

— En toki.

Rose France nousee lähteäkseen, mutta rouva Richard ehdottaa äkkiä:

— Ettekö jäisi meille aamiaiselle? Kellohan on jo kaksitoista.

Rose haluaisi mielellään jäädä, mutta muistaa, että on luvannut mennä tapaamaan satamatyöläisiä, jotka varmaan ovat jo kohtauspaikalla.

— Ikävä kyllä minu odotetaan.

— Asuuko täällä herra Leroux?

— Pihan perällä. Menkää noita portaita ihan ylös asti.

Talonmiehen vaimo pesee portaita ,eikä edes käännähdä. Rose France tuli kohtauspaikalle liian myöhään, mutta Leroux oli jättänyt kahvilaan sanan: "Jos se viimesunnuntainen tyttö tulee, sanokaa missä minä asun ja käskekää tulla käymään."

Rose sai sanan, ja kahvilan emäntä jopa saattoi hänet kadunkulmaan saakka. Muuten Rose olisikin kai kääntynyt takaisin. Nyt hän ei enää voinut sitä tehdä.

Piha oli pitkulainen kivinen kuilu, seinät sen ympärillä ovat rapautuneet ja ikkunat tuijottavat niistä mustina läiskinä. Se on täynnä kuivuvaa pyykkiä, joten kulkijan on edettävä kumarassa. Pihan perällä olevasta ovesta lehahtaa nenään tunkkainen, homeinen haju. Kuopille kuluneet kiviset portaat kiemurtelevat ylös pimeyteen. Niitä seurailee kaidepuuna ruostunut rautatanko. Jokaisesta muurin rakosesta poreilee kosteus. Heikko päivänvalon kajastus pääsee portaikkoon vain tasanteiden kohdalla olevista pienistä lasi-ikkunoista, jotka tuijottavat sisään kuin ampuma-aukot muurissa. Kolmannessa kerroksessa Rose pysähtyy, sillä siitä ylöspäin näkyy johtavan vain kapeat puuportaat. Hän lähestyy madonsyömää puuovea, mutta kuulee samassa Leroux'n karkean äänen ylhäältä:

— Tulkaa tänne ylös vain.

Rose astuu huoneeseen näennäisen luontevasti, mutta itseasiassa hirveän vaivautuneena. Hänen edessään on taitekattoinen huone, joka todennäköisesti toimii keittiönä, ruokasalina ja varmaan myös makuuhuoneena, sillä perällä roikkuu suuri verho ilmeisesti peittäen vuodesyvennyksen. Liedellä hautuu pyykkivati.

Perhe on käymässä pöytään. Antamatta Rosen hengähtääkään Leroux toimittaa esittelyt.

— Tässä on se toveri, josta olen puhunut. Vaimoni. Tämä on vanhin tyttö, Jacqueline, kaksitoista vuotta — ei luulisi, vai mitä? Tässä on kaksi viikaria: Jean ja Paul. Ja tässä viimeinen, Mirelle. Kohta kaksivuotias.

Rose vilkuttaa tytölle ja huomaa, että hänen olisi pitänyt tuoda lapsille jotakin.

— Istukaa, neiti.

"Miksi hän ei sano: toveri?" Rose ajattelee, ja huomaa äkkiä nolostuen, miten hyvin hän on pukeutunut.

— Oletko syönyt? Leroux kysyy.

— En.

— Denise, yksi lautanen lisää.
— Voi, ei minun ole nälkä.
— Älä kursaile. Ei ruokaa koskaan liikaa ole. Sinulla on tuuria, meillä on tänään hernesoppaa. Jean, käy hakemassa kaupasta viiniä. Tässä on rahaa.
— Älkää minun takiani vaivautuko, Rose sanoo. Hän on huomannut vesikannun pöydällä.
— Etkö juo viiniä?
— Enpä juuri.
— Painu kauppaan vain, poika.
— Neiti antaa takkinsa tänne. Minä panen sen sängylle.
Ovenraosta Rose näkee heidät makuuhuoneensa. Se on yksinkertaisesti ullakkokamari, jonka ainoina huonekaluina ovat jouhipatja, kehto ja kirstu. Mutta lattia on vahattu ja kaikki on siistiä.
— No, nyt tiedät, millaista tässä lävessä on. Ei tämä mikään palatsi ole, mutta on niitä kurjempiakin. Tämä on paras koko talossa. Näistä ikkunoista näkee vain takapihalle, mutta tuolta toisen huoneen ikkunasta näkyy joki.
— Paha vain, vaimo sanoo, että vesi pitää hakea alakerrasta. Ja tuppilakin on siellä.
— Entä lämmitys?
— Onhan tuo hella tuossa... Mutta hiiliä on vaikea saada. Onneksi on kaasua, että saa valoa.
Tämä nainen ei varmaan osaa enää edes hymyillä. Kymmenen vuotta pyykinpesua, ruuanlaittoa ja lastenhoitoa tässä hökkelissä ovat tehneet hänestä vanhan. Hän voi olla yhtähyvin kolmekymmentä- kuin neljäkymmentävuotias.
— Pöytään sitten, Leroux sanoo.
Hän pistää haarukkansa liemikulhoon ja onkii sieltä muutamia läskinpalasia. Hän jakaa ne tasaisesti kaikille. Lapset ojentavat vuorotellen lautasensa. Vaimo murtaa leivän pieniksi palasiksi.
Miehen vasen käsi on yhä siteessä. Rose vilkaisee siihen vähän väliä. Pahin nälkä ja kylmä ovat hetkeksi väistyneet tästä kodista — siksi, että tuossa kädessä on enää neljä sormea.
Rose ymmärtää. Ei voi olla näiden ihmisten kaltainen, jos lähestyy heitä jonkinlaisin uhrautumismielin. Ja niinhän Rose taisi tehdä. Uhrautumistako? Siitä ei ole kysymys silloin, kun ottaa jonkin asian omakseen Uhrautua jonkun hyväksi on samaa kuin antaa itsensä almuna, eikä muuta. Työväenluokka ei kaipaa almuja. Se ottaa, kuten Leroux nyt, ilomielin vastaan ne, jotka liittyvät sen riveihin, mutta torjuu halveksien ne, jotka sinne uskaltautuvat vain pidellen nenästään kiinni.
On totta, että hän, Marie Vernon, viihtyi paremmin tänä aamuna rehtorinsa salongissa kuin nyt Leroux'n asumuksessa. Jos Rosen isän täytyisi asua näin, tämä piiloutuisi häpeillen. Heidän maailmassaan, siinä maailmassa, jossa Rose on kasvanut, on aina pidetty köyhyyttä häpeällisenä asiana. Köyhyys on epäonnistumista. Jokainen, joka hiukankin pääsee kipuamaan, alkaa pitää palkkatyötä halveksuttavana. Siinä juuri on ero! Häpeävätkö työläiset? Näyttikö Leroux kiusaantuneelta Rosen tullessa hänen luokseen? Miksi hän olisi hävennyt? Tällaista on heidän elämänsä aina ollut, ja siksi on luonnollista, että he taistelevat saadakseen sen paremmaksi. Jos tahtoo olla heidän kaltaisensa, on jaettava taistelu heidän kanssaan, yksinkertaisesti, elättelemättä mielessään ajatuksia ihmisten eroavaisuuksista...
Rose tuntee nyt, että ennenkuin hän tutustuu uusiin tovereihin, hänen on kerrottava jotakin tälle miehelle, joka kulkee hänen vierellään.
— Kuule, sanoin hiljakkoin, että olen työssä tehtaassa. Ei se ole ihan totta... Olen opettajatar.
Leroux ei vastaa.
— Ajattelin, että jos sanon teille totuuden, ette oikein pitäisi minua arvossa.
Mies kohauttaa harteitaan.
— Jos totta puhutaan, et ensin näyttänyt minusta oikein luotettavalta, hän sanoo.
— Kuinka niin?
— Sinä olet tyttö, eikä meillä ole totuttu siihen, että tytöt komentavat. Mutta onhan niitä tyttöjä, joissa ei ole mitään vikaa. Sinä taidat olla niitä. Et kai ole äkäinen siitä?

— Mistä?
— Siitä, mitä sanoin silloin kapakassa.
— En ollenkaan.

— Terve!
— Ohhoh! Minnekäs sinä kuljet noin nätissä seurassa? Älä selitä, että se on tyttäresi. Liian iso!
— Kita kiinni, tämä toveri on osastosta ja me olimme tulossa teille... Tämä on Antonin, josta olen puhunut. Kova mies.
Antonin, pieni, tanakka, nauravasilmäinen mies, haroo kädellään pörröistä tukkaansa. Hän on ymmällä.
— Mutta minun pitää mennä töihin.
— Mistä sinä olet töitä löytänyt?
— Telakalla pitää selvitellä vähän raunioita; kuusikymmentä frangia päivässä. Sitä riittää viikoksi. Mutta kerkiän minä tarjota teille lasillisen. Mennään.
He astuvat lähimpään kapakkaan. Antonin tyhjentää tärkeän näköisenä pullon heidän laseihinsa.
— Voi, ei minulle, yrittää Rose, perääntyen vaistomaisesti baaritiskin luota.
Antonin katsahtaa Leroux'hun ja on sylkevinään.
— Mikä räpäle!
— No, jos siitä on kysymys... antakaa tänne, Rose sanoo.
Leroux lyö toveriaan olalle.
— Katsos, tämä tyttö on meikäläisiä.
Rose France olisi suudellut häntä, jos olisi uskaltanut.

— Avatkaa ovi!
— Kuka siellä?
— Lain nimessä, avatkaa!
Puolipukeissaan herra Vernon kiertää avainta lukossa. Hän ei ehdi edes painaa kädensijaa, kun ovi työnnetään rajusti auki, ja hän horjahtaa seinää vasten.
— Poliisi!
— Mitä haluatte?
— Suoritamme kotitarkastuksen.
— Millä oikeudella?
Eräs etsivistä vetää povitaskustaan pienen kortin ja työntää sen hänen nenänsä alle.
— Riittääkö tämä, vai?
— Hyvät herrat, tässä on varmaan jokin erehdys.
— Se nähdään.
— Tehän olette herra Vernon?
— Olen.
— Kenen kanssa asutte?
— Yksin... tyttäreni kanssa.
— Missä se tytär on?
— Hän lähti juuri ulos.
— Missä hänen huoneensa on?
”Nyt he ovat pidättäneet hänet”, isä ajattelee. Hän on tointunut ällistyksestään ja huomaa pelkäävänsä kauheasti. Miehet näyttävät aivan nuorilta. Vain yksi heistä, ilmeisesti päällikkö, lienee yli kahdenkymmenenviiden. Jos hän olisi kohdannut heidät kadulla, hän ei olisi ikinä tullut ajatelleeksi, että he ovat poliiseja. Hän tunsi olevansa kuin nuorallatanssija; yksikin harha-askel — yksikin varomaton sana, ja kaikki on hukassa. Jos olisi kysymys vain hänestä itsestään, hän suhtautuisi ylimielisesti, suuttuisi, panisi vastaan. Mitä? tulla noin vain kunniallisten ihmisten luo kello kahdeksan aamulla ja nuuskia ympäri taloa — millä oikeudella? Mutta nyt ei auta antaa suuttumukselleen periksi, sillä silloin tulisi ehkä päästäneeksi kieleltään juuri sellaista, mitä he odottivat. Parempi tekeytyä hyväntahtoiseksi ukkeliksi, joka ei ymmärrä yhtään mitään, ja koettaa sillä tavoin päästä perille asioista.
— Tänne päin.
— Tämäkö se on?
— Niin.
— Miten vuode on noin kunnossa?
— Tyttäreni siistii aina huoneensa, ennenkuin menee työhön.
— Mitä työtä hän tekee?
— Hän on opettajatar.
— Kyllä me sen tiedämme, mutta ei siitä nyt ole kysymys. Tyttärenne on kommunisti.
— Siitä hän ei ole koskaan puhunut.

Jatk. siv. 29.

Kesäkiireet ja kesän helteet

Kesän kiireistä ei kukaan voi välttyä. Pellon perkaajalla on työtä maan pinnassa. Mielessä väikkyy aina hyvän sadon toivo. Se yllyttää usein työhön yli voimien. Nyt on kylvöt kylvetty, mutta taistelu rikkaruohoja, tuhohyönteisiä ja kasvitauteja vastaan on edessä ja ennen kaikkea poutapäivät. Silloin pitäisi niin maalais- kuin kaupunkilaisemännänkin voida hetkiseksi rentoutua päivän kuumimpana aikana tai illan viiletessä. Parhaalla tahdollaankaan sitä eivät saa kaikki järjestymään, vaikka omaavat hyvän järjestelykyvyn ja työtaidon. Sen voimme vain surren todeta tietoisena siitä, että yhteisin ponnistuksin sekin epäkohta poistuu tulevaisuudessa.

Perheenemännillä ei yleensä ole minkäänlaista mahdollisuutta kesäloman viettoon. Jopa heihin itseensäkin on piintynyt sellainen käsitys, ettei se heille kuulukaan — hehän työskentelevät vain kotona, vaikka heidän työnsä on yhtä kuluttavaa kuin mikä muu työ tahansa. Siksi myös perheenäidillä pitäisi olla kesälomansa, jolloin hänkin voisi koota uusia voimia talven varalle. Ja jos ei äidille voida järjestää yhtäjaksoista lomaa esim. johonkin äitileirille, perheen pitäisi yhteistuumin auttaa häntä kotitöiden suoriutumisessa siten, ettei hänen tarvitsisi kuluttaa kaikkia päiviään lieden ja sisätöiden ääressä, vaan hänkin voisi nauttia hieman aurinkoisista päivistä ulkona luonnossa. Äidilläkin tulisi olla joskus aikaa vaikkapa ihan keskipäivällä oikaista itsensä pihanurmikolle ilman käsityötä ja ilman omantunnontuskia ja pelkoa, että joku laiskana pitää. Jotta äiti voisi hieman suoda itselleen lepoa, on hänen myös itse järjestettävä työnsä sitä silmälläpitäen. Niinpä keskikesällä voidaan jokaviikkoisesta pullanleivonnasta tinkiä siten, että valmistetaan korppuja kahvin kanssa kastettavaksi. Viili on myös kätevä kesäruoka, josta saa nopean päivällisen voileivän kera. Ja kun hieman muukin perhe totuttelee tietämään, mistä kaapista mitäkin hakee sekä oppii korjaamaan jälkensä, ei aina tarvitse olla äidin nenän eteen kaikkea passaamassa, ja hän voi edes muutamaksi päiväksi pistäytyä vaikkapa sukulaisten luona kesälomamatkalla.

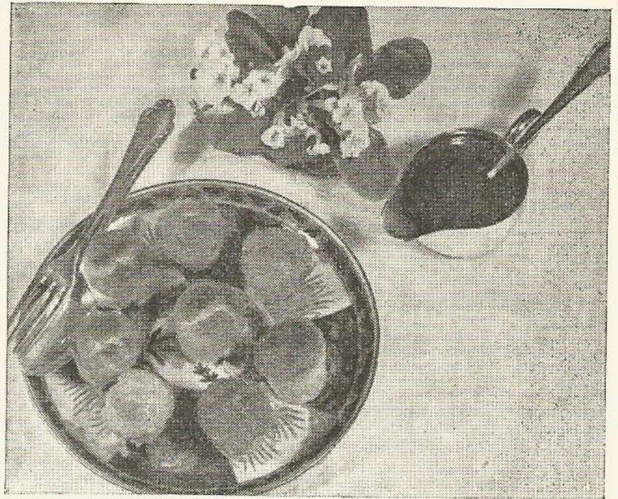
KAHVIKORPUT

I litra maitoa, iso pala hiivaa, 3—4 tl. suolaa, (2 munaa), 2 kkp. sokeria, hien. muskottikuulaa, kardemummaa tai 1 jauheeksi hienonnettu laakerin lehti, 250 g. margariinia ja vehnäjauhoja. — Maito lämmitetään haaleaksi, hiiva notkistetaan suolan kanssa ja vatkataan maitoon. Jos halutaan käyttää munia, vatkataan ne sokerin kanssa ja pannaan taikinaan ennen varsinaista alustamista, ellei käytetä, liuotetaan sokeri maitoon, mausteaine lisätään ja vatkataan vehnäjauhoja niin paljon, että muodostuu paksu vellimäinen seos, joka pannaan nousemaan. Kun taikina on kohonnut vaivataan siihen sulatettu, jäähdytetty margariini (munat) ja jauhoja niin paljon, että muodostuu kiinteä, mutta löysähkö taikina. (Vajaa 2 kg riittää). Se nostatetaan ja vastataan kerran alas. Kun se on kohonnut kooltaan kaksinkertaiseksi, vanutetaan taikina pöydällä kuplattomaksi ja leivotaan pitkoiksi. Ne pannaan voidellulle pellille kohoamaan. Nousseina ne voidellaan kevyesti haalealla maidolla ja kypsetään hyvässä lämmössä. Jos on käytettävissä sahateräveitsi, leikataan pitkot korpuiksi lämpiminä ja kuivataan heti.

Erittäin mureita korppuja saa, jos pitkoja tehdessä ripottaa pöydälle vähän kidesokeria, venyttää taikinan ohueksi, pitkäksi tangoksi, pyöräyttää sen sokerissa, taivuttaa 4—6 osaan ja kevyesti muodostaa siitä pitkon.

TERVEYSKORPUT

Iso pala hiivaa, 1 rkl. suolaa, 1 litra maitoa, 1 kkp. sokeria, 1 tl. hienonn. anista, 150 g. margariinia vaahdoksi vatkattuna, 1 kg. vehnäjauhoja, 3 kkp. ohrajauhoja, iso kupillinen ruisjauhoja.

Hiiva notkistetaan suolan kanssa ja sekoitetaan haaleaan maitoon, sokeri ja anis lisätään ja taikinaan pannaan vehnäjauhoja sen verran, että muodostuu paksu, vellimäinen seos. Kun se poreilee, sekoitetaan jauhot ja margariini, taikina vastataan hyvin ja pannaan kohoamaan. Kun se on noussut kooltaan kaksinkertaiseksi, vanutetaan se kuplattomaksi leivinpöydällä, leivotaan soikeiksi pyöryköiksi, pannaan voidellulle pellille kohoamaan, kypsennetään kohonneina hyvässä uunin lämmössä, jäähtyneinä leikataan pyörykät kahtia ja kuivataan miedossa lämmössä korpuiksi.

KAURARYYNIKEKSIT

250 g. litistettyjä kauraryynejä, 250 g. rasvaa, 125 g. margariinia, 250 g. sokeria, $^1/_2$ dl. (= 2 kkp.) maitoa, 450 g. (1/2 kg otetaan pois 1/2 kkp.) vehnäjauhoja.

Ryynit, rasva ja margariini vaivataan erittäin hyvin; sokerit, maito ja siihen liuotettu sooda sekä vehnäjauhot lisätään ja taikina jätetään kovettumaan seuraavaan päivään. Se kaulitaan ohueksi, pistellään ja neliöidään veitsellä tai torttutrissalla. Kakut paistetaan tavallisessa lämmössä.

KAHVIKAKKU HERKKUSUULLE

1 kkp. sokeria, 3 munaa, 2 kkp. vehnäjauhoja, 1 kkp. maitoa, 1/2 kkp. sulatettua margariinia, 2 tl. leivinjauhetta, sitruunan kuorta, 2 rkl. kivettömiä rusinoita tai korintteja.

Munat ja sokeri vatkataan, sitruunan kuori ja rusinat lisätään sekä puolet vehnäjauhoista, sitten margariini ja maito, viimeisenä loput vehnäjauhoista, joihin leivinjauhe on huolellisesti sekoitettu. Taikina kaadetaan voideltuun jauhotettuun vuokaan ja paistetaan tavallisessa lämmössä.

☆ ☆ ☆

Kylmänä tarjottavia ruokia, jotka emäntä voi jättää komeron hyllylle viili- ja voileipäpäivällisen ohella nautittavaksi.

KALASALAATTI

I litra keitettyjä, kylmiä perunoita kuutioina, 2 rkl. hienonnettua sipulia, 3 rkl. raparperia pieniksi kuutioiksi pienennettynä, suolaa, sinappia, tilkkanen hapanta kermaa, piimää tai ruokaöljyä, perattua, keitettyä kalaa pieninä paloina tai kypsiä silakkarullia ja muutamia tillin oksia.
Perunain joukkoon sekoitetaan raparperit, sipulit, suola ja kerma, piimä ja ruokaöljy, johon on sekoitettu maun mukaan valmista sinappia. Ne pannaan vadin keskelle ja ympärille kalapalat tai silakkarullat. Hienonnettua tilliä ripotellaan päälle.

MAKKARASALAATTI

1 kupillinen makkarakuutioita ja 3 rkl. hienonnettua sipulia ruskistetaan pannussa ja sekoitetaan perunakuutioiden joukkoon. Suolaa lisätään tarpeen mukaan. Tilkkaseen pullokermaa tai ruokaöljyä sekoitetaan maun mukaan valmista sinappia ja se hämmennetään salaatin joukkoon. Se pannaan vadille ja koristetaan hienonnetulla persiljalla tai vihantakrassilla.

MAUSTEKALASALAATTI

Perunakuutioiden joukkoon sekoitetaan ruodittuja, suikaleiksi leikattuja maustekaloja, hienonnettua ruohosipulia ja vähän kermaa tai öljyä.

KALJAKEITTO

1 l. kaljaa, inkivääriä, hienonnettua pomeranssin tai appelsiinin kuorta, 2 dl. maitoa, 2 rkl. perunajauhoja tai 3 rkl. hienoja vehnäjauhoja, sokeria maun mukaan, (kivettömiä rusinoita).
Kalja kiehautetaan maustettuna (rusinain kera) ja suurustetaan maitoon vatkatuilla jauhoilla. Vehnäjauhoja käytettäessä keittoa keitetään muutama minuutti. Jäähtymisen aikana keittoa vatkataan silloin tällöin, ettei kuorta muodostuisi.

SUKLAAKIISSELI SUNNUNTAIKSI

3 rkl. kidesokeria, 3—5 tl. kaakaojauhoja, 2 1/2 dl. kiehuvaa vettä, 5 liivatelehteä, 2 1/2 dl. kermaa. Sokeri ja kaakaojauhot sekoitetaan yhteen kasarissa, kiehuva vesi kaadetaan vatkaten päälle, huuhdotut pienessä vesitilkkasessa liuotetut liivatelehdet sekoitetaan kuumaan kaakaoon. Kerma vatkataan ja sekoitetaan joukkoon varovaisesti sen jälkeen kun kaakao on jäähtynyt, mutta ei ole alkanut hyytyä. Seos kaadetaan maljaan hyytymään. Valmistetaan edellisenä päivänä.

VEHNÄJAUHOKIISSELI

1 1/2 l. kokomaitoa tai kuorittua, 1 kkp. vehnäjauhoja, 3 rkl. sokeria, 1 rkl. margariinia, vaniljasokeria tai sitruunan kuorta, 1 muna. Litra maitoa kiehautetaan, margariini ja mausteet lisätään. Vehnäjauhot vatkataan jälellä olevaan maitoon ja sekoitetaan kiehuvaan maitoon, vatkaten maitoa koko ajan. Kiisseli saa kypsyä n. 10 min. Nostetaan tulelta. Munan keltuainen vatkataan joukkoon vähin erin ja viimeisenä vaahdoksi vatkattu valkuainen. Kiiseli pannaan vadille jäähtymään ja tarjotaan mehukeiton tai hillon kera.

VEHNÄLEIPÄÄ, RUOKALEIPÄÄ JA PIKKULEIPÄÄ SAMASTA TAIKINASTA

Kun uuni leipomista varten kuumennetaan, leivotaan silloin järkiperäisesti, samasta taikinasta useita lajeja ja samalla lämmityksellä voi vielä paistaa laatikkoruoan ja kakun. 2 maitolitran, kohonneesta vehnätaikinasta otetaan vähän vähemmän kuin puolet ja siihen sekoitetaan rasvaa, vähän siirappia, anista tai kuminaa jauhoihin sekoitettuna ja ruisjauhoja tarpeen mukaan. Tästä valmistetaan 2—3 limppua, ne nostatetaan ja kypsennetään ensin. Jälelle jääneestä taikinasta suurin osa leivotaan tavalliseksi vehnäleiväksi. Loppuosaan sekoitetaan margariinia ja se leivotaan ohueksi tangoksi, pyöräytetään kanelilla maustetussa kidesokerissa, muodostetaan rinkilöiksi, paistetaan ja puolet jätetään kuivumaan uunin suuluukku avattuna.

☆ ☆ ☆

Huono uuni paistaa paremmin ja kuluttaa vähemmän puita, jos ottaa keittolevyn pois paistamisen ajaksi, panee tilalle renkaat tai niiden puuttuessa kääntää keittolevyn ylösalaisin. Vesisäiliöön ei saa panna kylmää vettä, eikä liedelle kylmiä kasareita, ellei se ole aivan välttämätöntä.

*

Hiivan voi säilyttää kesällä tuoreena, jos sen levittää ja painaa tiiviisti lasitölkin pohjaan, panee vettä syvälle lautaselle ja siihen hiivatölkin ylösalaisin. Hiiva ei saa koskettaa veteen ja vettä on lisättävä lautaselle sen haihduttua.

*

Pinnalta homehtunut leipä saadaan käyttökelpoiseksi, kun pinta puhdistetaan voipaperilla, harjalla tai karkealla rievulla, leipä huuhdotaan sen jälkeen kylmässä vedessä, pannaan lämpimään uuniin ja annetaan olla siellä kunnes on läpeensä kuumentunut.

*

Leipälaatikossa ei pidä käyttää pohjalla paperia. Se imee rasvaa ja härskiintyy antaen leivälle pian pahan maun.

*

Leipä säilyy tuoreena, jos säilytysastiaan pannaan pesty, halkaistu peruna.

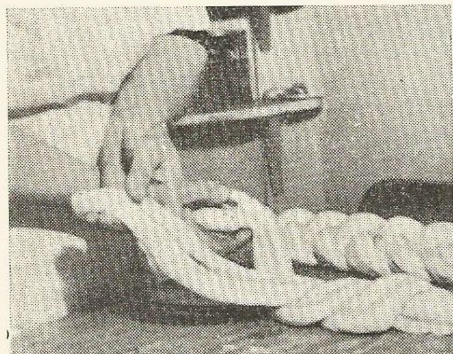
TAITO TÄMÄKIN

— Voi kun tuo lenti tuli kamalan näköinen . . . mutta kun sen kiireessä hutasin . . .

Taito se on sekin — kahvipituuden kauniisti letittäminen. Kolmella jokainen osaa jotenkuten vääntää, mutta miten on neljällä letittämisen laita? Eivät sitä ainakaan kaikki nuoret emännät osaa, eivät niin hyvin kuin äiti tai anoppi.

Pitäisipä järjestää joskus ompelukerhossa kilpailu, kuka valmistaa kauneimman pituuden. Jokainen leipoisi kilpailutyönsä näytteille. Ja voittaja saisi sitten palkinnoksi kaikkien muiden pullat! Siitäpä iloa syntyisi — ainakin voittajan kotona.

VERA PANOVA

Selkeä ranta

Vettä valuva Vasjka käveli heidän luokseen. Kauempana rannalla näkyi kaksi poispäin juoksevaa lasta — Fima ja Serjozha.

— Lähetin heidät kotiin, — sanoi Vasjka, — käskin mennä jouksujalkaa, jotteivät vilustuisi. Tyttö ui itse rantaan...

Lukjanytsh katseli ruuhtaan. Se oli jo kaukana, pyörien kuin korkki vedenpinnassa ruuhi ui poispäin. Lukjanytsh polkaisi paljasta jalkaansa ja voihkaisi...

Puolitiessä kaupunkiin he kohtasivat joukon juoksujalkaa kiiruhtavia ihmisiä, jotka olivat nähneet kaksi vettävaluvaa pelästynyttä lasta, saivat heiltä tietää, mitä oli tapahtunut, ja riensivät apuun. Nadja vietiin sairaalaan. Fima ja Serjozha kuljetettiin Pasha-tädin luo. Pasha-täti tuli kadunkulmauksessa heitä vastaan. Hän vapisi itse kuin horkassa, mutta hänen äänensä oli rauhallinen ja hän pystyi antamaan asiallisia määräyksiä. Marjana oli pois kotoa. Lapset pantiin vuoteisiin, heille juotettiin kuumaa maitoa ja haudottiin kuumavesipulloilla. Lukjanytsh kieltäytyi moisista hoitomenetelmistä, ja käski Pasha-tädin lämmittää sauna sekä ostaa puolikas vodkaa.

— Vodkaa? — ihmetteli Pasha-täti, — Ottaisit ennemmin aspiriinia. Et ole eläissäsi juonut vodkaa. Mitä ihmettä sinä teet puolella litralla?

Mutta Lukjanytsh ei halunnut kuunnella mitään, eikä keskustella mistään. Hän kutsui Vasjkan luokseen, käski hänet lauteille ja löylyyn, sekä juotti vodkaa: "Juo, sankari". Lukjanytsh tuli saunasta punaisena kuin punajuuri, paneutui vuoteeseen ja ähki koko yön häpeästä ja surusta.

Punatukkainen Fima nukkuu ruokasalissa neljän peiton alla. Hänen äitinsä, Marja Vasiljevna, on torkahtanut hänen viereensä. Lukjanytshin oven takaa kuuluu yhä voihkinaa, — Lukjanytsh suree häpeäänsä ja menetystään.

Marjana tuli sairaalasta kotiin, otti kengät jalastaan eteisessä ja hiipi sukkasillaan omaan huoneeseensa.

Serjozha nukkuu. Lamppu palaa pöydällä, jottei Serjozhaa peloittaisi, jos hän sattuisi heräämään. Serjozha on heittelehtinyt nukkuessaan, peitto on liukunut pois hänen päältään, ja hänen päänsä on vierähtänyt pois tyynyltä... Marjana korjaa peitettä, asettaa Serjozhan pään jälleen tyynylle, suutelee hänen tukkaansa, selostaen hänelle samalla puoliääneen tapahtumain kulkua: "Pikku tyhmeliini, on heittänyt peiton pois, ja vierähtänyt itse tyynyn viereen... Äiti panee pään tyynylle, äiti peittää pikku tyhmeliinin..."

Marjana vaipui ajatuksiinsa käsi lapsensa vuoteen reunalla. Hänen kasvonsa muuttuivat totisiksi hänen katsellessaan nukkuvan pojan kasvoja. Tämä ero, joka nyt oli vähällä tapahtua, olisi kamalin kaikista eroista. Serjozha käänsi kylkeään ja nyyhkytti, hän näki kai unta äskeisestä. "Nuku, nuku, sydänkäpyseni, äiti on täällä, valo palaa, ei ole mitään pelättävää".

Ulkoa kuuluu askeleita. Sitten varovainen koputus ovelle.

— Sisään, — sanoo Marjana.

Hän tietää, että tulija on Korostelev. Hän oli koko illan tiennyt miehen tulevan tänään. Ja hän tuli, vaikka yö oli käsissä.

Selkä kumarassa, yrittäen näyttää mahdollisimman pieneltä ja hiljaa varpaisillaan astuen Korostelev tuli vuoteen ääreen ja vilkaisi nukkuvaa:

— Nukkuu... Onko hänellä kuumetta?

— Ei ole.

— Nadjalla on kolmekymmentäyhdeksän ja kahdeksan. Pelättiin jo aivokalvontulehdusta. Nyt on kuitenkin vaara jo ohi.

— Tiedän sen. Tulin juuri äsken sairaalasta.

— Niinkö? Kävitkö sinä siellä? Minä vaan soitin. Onko aivokalvontulehdus hyvin vaarallista?

— On... Luojan kiitos, ettei se ollut sitä.

— Ajattele, mitä olisi voinut tapahtua. Ajattele, Marjana.

— Ja minun Serjozhani on syypää kaikkeen tuohon.

— Eihän?

— Ruuhi meni nurin hänen takiaan. Tiedätkö, minä aivankuin vaistosin sen, kun en halunnut päästää häntä tuolle retkelle. Syy on kaikki minussa.

— Rakas sinä, mihinkä sinä voisit olla syypää, sinä ja sinun poikasi.

Heidän kätensä olivat vierekkäin vuoteen laidalla.

— Marjana, — sanoi Korostelev ja painoi kuuman otsansa Marjanan käsivartta vasten, — rakastan sinua. Älä karkoita minua pois.

Parin päivän kuluttua puhkesi ukkonen sateineen, ja sen jälkeen alkoi oikea kesä helteisine päivineen ja lämpimine iltoineen.

Kesäillan lämpimässä ilmassa kiirii peltojen yli vuoroin ilakoiva, vuoroin kaihoisa hanurinsoitto. "Stepan Stepnaytsh soittaa" — sanovat ihmiset soiton kuullessaan. Kerhossa on ilonpito ylimmillään. Juhla jatkuu läpi yön, — siellä pidetään Njushan lähtiäisiä. Huomenna hän matkustaa opiskelemaan.

Tytöt, väsyttyään tanssimaan, istuutuivat Stepan Stepanytshin ympärille. Ensin lauettiin lempilauluja "Katjusha", "Moskovani mun", "Donin arolla kulkee nuori kasakka", senjälkeen alkoi Stepan Stepanytsh soittaa vanhoja romansseja. Tämä oli Stepan Stepanytshin mielestä kaikkein hauskin hetki, kun nuoriso, väsyttyään pyörimään salin lattialla, kokoontui hänen hanurinsa ympärille. Tällä tavoin he jaksoivat laulaa aina aamuun asti.

Njusha istui Tanja ja Anatolij Ivanovitshin välissä. Puna hohti hänen poskillaan. Vuoroin hän purskahti nauruun, vuoroin kimalsi kyynel hänen silmäkulmassaan...

"...Surra ei saa. Hän on joka tapauksessa minun. Kenenkään rakkaus ei ole verrattavissa minun rakkauteeni. Lähden nyt, mutta tulen kohta takaisin, ja silloin hän on oleva minun. Täällä ei tunneta vielä Njushaa. Mitä Njusha tahtoo, sen hän myöskin saavuttaa. Kuljen suoraan päämäärääni kohti. Ja sinä odotat minua, minun kultani, minun kaunis rakastettuni..."

Kyynel, kyynel, kyynel,
Vieri, kyynel, hiljaa...

lauloivat tytöt. Ja Anatolij Ivanovitsh, eli Tolja, lauloi heidän mukanaan ujolla brytonillaan:

Rakkaus niin toivoton
sydäntäni raastaa...

"...Eihän se ole lainkaan toivoton. Eikä se raasta ollenkaan. Rakkaus on riemua ja iloa. Rakkaus on juhlaa.

Entä jos kertoisin hänelle siitä?... Njushasta tuntui, että tuoli keinahteli hänen allaan, kun hän ajatteli sitä, sydän sykähti ja lakkasi lyömästä... "Entä jos menisin ja sanoisin: Dimitrij Kornejevitsh, muistakaa odottaa minua..."

Jatkuu.

WIENIN KANSAIN... Jatk. siv. 1.

Olemme järkyttyneinä kuulleet Korean ja Kiinan edustajien peloittavan syytöksen amerikkalaisia sotajoukkoja vastaan; syytöksen, joka toteaa, että sotavoimat esiintyessään YK:n lipun alla, käyttävät bakteeriasetta Korean ja Kiinan kansoja vastaan. Me tiedämme, että Amerikan hallitus ei ole tähän päivään mennessä ratifioinut v:n 1925 Geneven sopimusta, joka kieltää bakteerisodan ja että USA:n viranomaiset ovat avoimesti tunnustaneet kuluttavansa huomattavia summia bakteeriaseen valmistamiseen.

Miehet ja naiset, te, jotka luette tämän vetoomuksen, Korean ja Kiinan lasten kammottava kohtalo voi huomenna tulla meidän lastemme, teidän omien lastenne kohtaloksi, jos ei koko ihmiskunta yhdy panemaan sulkua sille, että aikamme historia kirjoitetaan lastemme verellä.

Maapallo on kyllin rikas pystyäkseen ruokkimaan koko maailman lapset. Tiede ja tekniikka pystyvät turvaamaan onnellisen elämän kaikille lapsille. On maita, joissa, huolimatta siitä, että ne kärsivät suuria vaurioita viime maailmansodassa, lapset elävät iloista elämää ja kasvavat varmoina tulevaisuudestaan. Kaikilla kansoilla on mahdollisuudet ryhtyä heti poistamaan raskaimpia epäkohtia ja pahimpia häpeällisiä tekoja.

Kansainvälisestä lastensuojelukonferenssista osoitamme hartaan vetoomuksen kaikille isille ja äideille koko maailmassa, kasvattajille, lääkäreille, taiteilijoille, tiedemiehille ja kaikille järjestöille, jotka toimivat lasten puolesta.

Hyvän tahdon miehet ja naiset.

Yhdistäkäämme voimamme, yhdistäkäämme ponnistuksemme taataksemme koko maailman lapsille oikeuden elämään, terveyteen, henkiseen ja moraaliseen kehitykseen.

— Pyrkikäämme siihen, että hallitukset takaavat nämä oikeudet, että kaikkialla säädettäisiin lastensuojelulakeja ja että voimassa olevia lakeja noudatettaisiin käytännössä.

— Vaatikaamme, että valtaosa budjeteista käytetään ei aseistukseen, vaan sosiaalisiin ja kulttuuritarkoituksiin, äitiyden ja lastensuojelun tarkoituksiin.

— Paljastakaamme ja julkisesti tuomitkaamme rotuvihaan, sotaan ja väkivaltaan yllyttävä propaganda, jota harjoitetaan lasten kirjallisuudessa, elokuvissa ja radiolähetyksissä.

Lastemme pelastamisen nimissä käyttäkäämme kaikki voimamme kansojen välisen rauhan palauttamiseksi ja lujittamiseksi.

— Vaatikaamme hallituksilta sotien lopettamista, sotien, jotka tuovat kuolemaa lapsille Koreassa, Vietnamissa ja Malaijilla.

— Vaatikaamme YK:n aseistariisumiskomissionilta, että sotilasmärärahojen raskasta taakkaa kevennetään ja varat käytetään lasten hyväksi.

— Vaatikaamme, että julkea rikos — lasten joukkomurhaaminen atomi- ja bakteeriaseilla tuomitaan ja kielletään.

— Vaatikaamme, että kaikki maat ratifioisivat bakteeriaseen käytön kieltävän Geneven sopimuksen.

Julistakaamme siirtomaakansoille oikeus vapautua sorrosta, joka kuristaa niitä ja pakottaa niitä uhraamaan lapsensa.

MAANALAINEN PARIISI... Jatk siv. 25.

— Tarkastakaa huone!

"Kaikki on hukassa", ajattelee Ernest Vernon. Yksi poliiseista penkoo vaatekaapia välittämättä siisteistä liinavaatepinoista. Toinen tutkii kirjoja yöpöydällä.

— Päällikkö, täällä on kirja "Vallankumouksellisen tunnustuksia".

— Kenen kirjoittama?

— Jonkun Proudhon'in.

— Ottakaa talteen.

Poliisi ottaa haltuunsa rikollisen teoksen välittämättä tippaakaan muista kirjoista, esimerkiksi erään Engels-nimisen herran kirjoittamasta teoksesta "Perheen alkuperä".

Päällikkö kulkee edestakaisin penkoen laatikoita, nostellen sängynpeitettä, katsoen patjan alle; sitten äkkiä saa päähänsä jotakin: menee WC:hen ja vetää narusta.

— Jos hänellä on lentolehtisiä, ne eivät ole ainakaan täällä. Viekää meidät muihin huoneisiin.

Ernest Vernon vie heidät omaan huoneesensa. Onni, että revolveri on viety pois. He olisivat varmasti sen löytäneet.

Etsivät ovat penkoneet kaiken kellarista ullakolle saakka, mutta eivät ole mitään löytäneet. Yhden kirjan, yhden valokuvan ja yhden kirjeen he sentään veivät mukanaan.

Kirjasta ei ole vaaraa. Valokuvan suhteen he näyttivät epäröivän. He neuvottelivat syrjässä, mutta eivät nähtävästi oikein tuntene Rosea siitä. Ernest Vernon saattoi kuulla vain jonkinlaisen loppupäätelmän: "Kanattaa tämän jäljissä juosta!" Hän kääntyi raivoissaan.

— Tämä on hävytöntä...

— So, so!

Hän pelkäsi heidän pidättävän hänet heti. Kirjeestä koitui vielä suurempi vaiva. Rose oli kirjoittanut hänelle ja pyytänyt käymään varaamassa ajan kampaajalta. Etsivät luulivat, että kysymyksessä oli jokin salainen kohtaus ja kyselivät kaikenlaista: kampaajan osoitetta, oliko tämä mies vai nainen, kävikö Rose siellä usein jne. Onneksi isä kävi siellä edellisenä päivänä ja tilasi tyttärelleen permanentin seuraavaksi torstaiksi. Jos etsivät menisivät sinne, kampaaja voisi vain kertoa, että neiti Vernon oli hänen asiakkaitaan. Rosen työpaikasta he näyttivät tietävän tarpeekseen, mutta sensijaan kyselivät herra Vernonilta tämän omia asioita. Mutta niissäpä ei ollutkaan mitään peittelemistä ja herra Vernon tuppasi heidät niin täyteen tietoja, että he lopuksi poistuivat melkein pyytäen anteeksi tällaista pakollista muodollisuutta. Päällikkö jopa kehoitti häntä olemaan rauhallinen. Silloin isä aikoi vetää hänet syrjään kysyäkseen, mitä hänen tyttärelleen oli tapahtunut, mutta se olisi tietenkin ollut aivan varomatonta — nimittäin mikäli he eivät vielä olleet häntä pidättäneet. Isä hillitsi itsensä. Voisihan hän sitäpaitsi kysyä sitä heti Rosen koulusta.

Maailman kansat, voimistakaa veljellistä yhteistoimintaanne lasten pelastamiseksi!

Muodostakaa kaikissa maissa kansallisia lastensuojelukomiteoita ja lisätkää paikallisten komiteoiden lukumäärää.

Muodostukoon kesäkuun ensimmäinen päivä — kansainvälinen lastenpäivä — jokaisessa kaupungissa, jokaisessa tehtaassa, jokaisessa kylässä maailman kansojen välisen rauhan, luottamuksen ja veljeyden voimakkaaksi mielenosoitukseksi.

Miehet ja naiset kaikkialla maailmassa, kuulkaa vetoomuksemme!

Meistä riippuu, saavatko poikamme ja tyttäremme elää, saavatko lapsemme ja lastenlapsemme tuntea iloa. Rauha ja lasten onni ovat toisistaan eroittamattomia käsitteitä.

PERHEEMME *Nuorimpia*

Annamme jälleen perheemme nuorimmille tässä numerossa kokonaisen sivun, ja huomautamme samalla, että jono on edelleen pitkä, joten uusia kuvia ei vielä kannata tälle palstalle lähettää. Kun tilaa on, ilmoitamme siitä tässä nurkkauksessa.

Erkki 7 v. Ulla 5 1/2 v. Tuula 2 v. Vhm.: Ilona ja Sulo Kilpi, Pispala.

Reijo 8 v. Marja 6 v. Mirja 4. v. Vhm: Birgitta ja Kullervo Tuominen, Helsinki.

Taisto 6 v. Eila 5 v. Kari 3 v. Sirpa 1 v. Vhm: Hilja ja Otto Ronkainen, Eno.

Ritva 5 v. Rauni ja Pentti 4 v. Pertti 2 v. Vhm: Niko ja Hilkka Koponen, Outokumpu.

Eila 9 kk. Vhm: Eeva ja Veikko Kärkkäinen, Vieremä.

Martti 2 v. Vhm: Anni ja Erkki Nyman, Kemi.

Esa, 6 kk. Vhm: Laina ja Unto Pötrönen, Kellarpelto.

Marja-Leena 1 v. Vhm: Anni ja Martti Korhonen, Sotkamo.

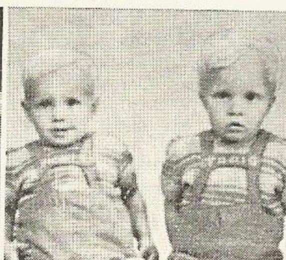
Pirjo 1 v. Vhm: Hilja ja Veikko Tervo, Sotkamo.

Anna-Liisa 5 v. Vhm: Elvi ja Uuno Nieminen, Korpilahti.

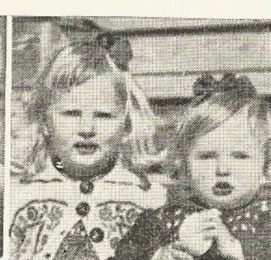
Terttu 5 v. Markku 1 v. Vhm: Salme ja Oiva Virtanen.

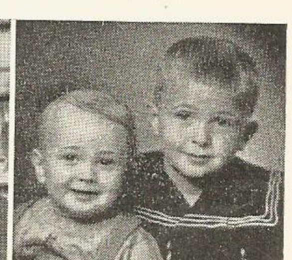
Tapio 3 v. Martti 2 v. Vhm: Aune ja Oskari Sakko, Pello.

Kimmo 2 v. Esa 4 v. Vhm: Hellin ja Esko Rönkä, Vaasa.

Hely 2 1/2 v. Sirpa 10 kk. Vhm: Kerttu ja Veikko Pötrönen, Kellarpelto.

Teuvo 4 v. Erkki 1 v. Vhm: Hilja ja Yrjö Visuri, Varkaus.

Merja 1 v. Vhm: Karin ja John Jalonen, Taivassalo.

Eeva 9 kk. Vhm: Johannes ja Anna Kerjander, Helsinki.

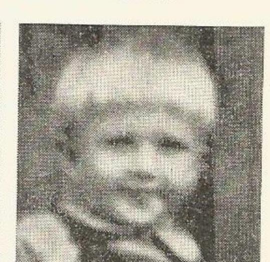
Matti 1 v. Vhm: Sointu ja Toivo Palosaari, Savio.

Ulla 5 kk. Vhm: Jalo ja Kerttu Raunio, Forssa.

Marja-Riitta 1 v. Vhm: Eva ja Veikko Haaparanta, Hyvinkää.

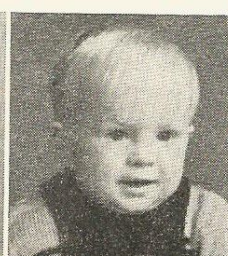
Erkki 1 v. Vhm: Aino ja Erkki Keinänen, Muhos.

Hilkka 5 v. Vhm: Elsa ja Erkki Arola, Martinniemi.

Teppo 5 v. Vhm: Impi ja Antero Byman, Herttoniemi.

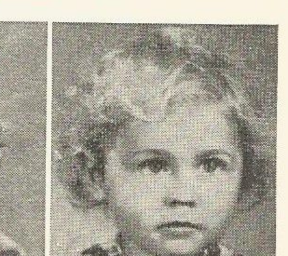
Kalevi 1 v. Vhm: Lyyli ja Antti Konttinen, Outokumpu.

Ari 1 v. Vhm: Lilli ja Martti Nurmikolu, Hämeenlinna.

Markku 3 v. Vhm: Eila ja Erkki Jalava, Turku.

Riitta 3 v. Vhm: Hanna ja Lauri Kuusisto, Vorna.

HOROSKOOPPI

Jukupliut ennustaa

HÄRKÄ 21. 4.—20. 5. Yllättäviä sivutuloja kuukauden puolivälissä. Korviinne tulee näet sivultapäin tietoja, joitten mukaan vuokraisäntänne aikoo karhuta maksamattomat vuokranne poliisivoimalla.

KAKSOSET 21. 5.—20. 6. Jos olette rouva, niin minulla on teille iloisia uutisia, mutta jos olette neiti, niin minulla on ikäviä uutisia Teille. Saatte nimittäin kaksoset lähimmässä tulevaisuudessa.

RAPU 21. 6.—21. 7. Tämä kuukausi tulee sujumaan kodissanne harvinaisen yksimielisyyden merkeissä. Olette molemmat, Te ja miehenne, yhtä mieltä siitä, että päivä ilman perinpohjaista perheriitaa ja tukkanuottaa ei ole mistään kotoisin. Ja menettelette myös sen mukaisesti.

LEIJONA 22. 7.—22. 8. Tulette kokemaan ankaria sielullisia taisteluita ja hirvittäviä sydämen, järjen ja omantunnon välisiä ristiriitaisuuksia, jotka ovat saattaa Teidät suunniltanne. Mutta pitäkää päänne! On näet todettu, että pään poistamisella on ratkaisevasti lamauttava vaikutus ihmisen kaikenkarvaisille pyrinnöille.

NEITSYT 28. 8.—22. 9. Kertakaikkiaan suurenmoinen, oikea loistokuukausi kaikille Virgon tähtimerkissä syntyneille naisille — yhtä poikkeusta lukuunottamatta. Tämä poikkeus olette Te. Juuri Te!

VAAKA 23. 9.—22. 10. Pientä vastatuulta rakastettunne kanssa. Mutta malttakaa mielenne ja odottakaa kärsivällisesti vielä 50 vuotta. Silloin hän on jo tarpeeksi vanhuudenhöperö kosiakseen Teitä.

SKORPIONI 23. 10.—21. 11. Eräs vanhahko sukulaisenne antaa Teille lähipäivinä hyvän neuvon, jota kannattaa seurata. Hän käskee Teitä pitämään suunne kiinni.

JOUSIMIES 22. 11.—21. 12. Hyvin edullinen kuukausi yrityksillenne mikäli nimittäin yritätte olla mitään ymmärtämättä. Muissa tapauksissa: turha yrittää!

KAURIS 22. 12.—20. 1. Uudet tuulet puhaltavat Teille. Asuintalonne lahonneet seinät romahtavat maahan ja joudutte viettämänä pitkät ajat taivasalla.

VESIMIES 21. 1.—20. 2. Meidän on ihailtava sitä ennakkoluulottomuutta, jolla Te suhtaudutte sydämenne ääneen loppukuussa. Rakastutte syvästi ja totisesti henkilöön, joka on Teitä itseänne huomattavasti alempana. Hän kun toimii varastomiehenä sen rakennuksen toisessa kerroksessa, jonka seitsemännessä kerroksessa Teillä on lattianpesijän vakanssi. Lykkyä tykö!

KALAT 20. 2.—20. 3. Tunteitanne suunnattomasti kuohuttava selkkaus tapahtuu eräänä lähisunnuntaina. Käytte kavaljeerinne seurassa museossa ja kun olette poistumassa sieltä, sen vahtimestari ryntää peräänne ja huutaa hänelle: "Hei mies! Kävijöitä kielletään viemästä museotavaraa mennessään!" Vahtimestari joutuu tikattavaksi Punaiseen Ristiin ja Te puolestanne ensi kuussa alkaville käräjille. Vastaajana pahoinpitelystä.

OINAS 21. 3.—19. 4. Tähdet lupaavat rautaista terveyttä Teille juuri nyt. Mutta koska Te epäilette tätä horoskooppiamme humbuugiksi, saattekin paiseruton ja keuhkomatotaudin. Parempi siis olisi olla epäilemättä.

Paras lehti – paras kansikuva

KILPAILU RATKAISTU

Tämän vuoden tammikuun numerossamme julistimme kilpailun siitä, mitä viime vuoden Uuden Naisen numeroa lukijamme pitivät parhaana ja mikä kansikuva heitä enimmin miellytti. Samalla pyysimme lukijoita esittämään myös omia toivomuksiaan ja arvostelujaan. Kilpailuumme tuli satoja vastauksia ja monet ystävämme antoivat hyviä ja varteenotettavia neuvoja. Kirjeiden perusteellinen tutkiminen on vienyt niin paljon aikaa, että vasta nyt saamme voittajat esille.

Siitä, mikä numero, mikä kansikuva ja mikä kirjoitus on ollut paras, lukijoiden mielipiteet käyvät varsin ristiin. Toinen saattaa kiittää juuri sitä, mitä toinen on moittinut. Niinpä osa lukijoista ei ole lainkaan pitänyt jatkokertomuksestamme "Ennen päivän koittoa", kun se taas enemmistön mielestä oli mielenkiintoisin luku viime vuonna. Kansikuvien suhteen maku on enemmänkin yksimielinen. Järjestyksessä parhaiksi kansikuviksi äänestettiin kesäkuu, maaliskuu, marraskuu ja syyskuu.

Mielenkiintoisimpina kirjoituksina mainittiin lääkärin artikkelit, matkakuvaukset sekä artikkeli "Ei saa katsoa ulos ikkunasta" ja "Pienoisparlamentin ainoa naisjäsen", joitakin enimmän ääniä saaneita mainitaksemme.

Parhaana numerona on pidetty joulukuuta, syyskuuta, maaliskuuta ja heinäkuuta.

Arpa ratkaisi voittajiksi seuraavat:

I p 3.000 mk Reeta Heikkinen, Ämmänsaari.
II „ 2.000 „ Ella Vikberg, Salo.
III „ 1.000 „ Eeva Pitkäkangas, Asunta.

Lisäksi Uusi Nainen antaa kirjan lohdutuspalkintona seuraaville: Sylvi Hyvönen, Tampere, Vieno Vuorenmaa, Jäminkipohja, Olga Leppäniemi, Salo, Hellä Lundberg, Pori, Anna Liukkonen, Vesanto ja Hilkka Mäki, Alavus.

Ja kaikille yhteisesti sanomme: kiitos harrastuksesta lehteämme kohtaan. Jokainen kirje on huolellisesti luettu, neuvot ja arvostelut otettu varteen. Lukijan mielipiteet ovat toimitukselle suurena apuna, vain niiden avulla voidaan aikaansaada sellainen lehti, joka ystäväpiiriään tyydyttäisi parhaalla mahdollisella tavalla.

Ellei asiamies ole käynyt luonanne, tällä kupongilla voitte tilata lehden osoitteella Uusi Nainen, Helsinki, Erottaja 15—17 A.

TILAAN "UUDEN NAISEN"

1/2 vk. 350:—.

Tilausaika .... Tilaushinta .... mk seuraa ohessa, maksettu postisiirtotilille n:o 78 500. (Tarpeeton pyyhitään yli)

....
Osoite (selvästi)

....
Nimi (selvästi)